

Odborná příprava a činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů vybrané obce

Michala Plucková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michala Plucková**
Osobní číslo: **L19026**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Odborná příprava a činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů vybrané obce**

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretické poznatky a východiska, vztahující se k dané problematice.
2. Provedte dotazníkové šetření a následně zpracujte a provedte analýzu dat v oblasti odborné připravenosti členů jednotek sboru dobrovolných hasičů.
3. Na základě výsledků dotazníkového šetření navrhněte případné změny a opatření ke zlepšení aktuálního stavu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ČESKO. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. In: *Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR*. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, 2014, částka 3, Čj. MV-1996-1/PO-IZS-2014.
2. ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb. o Hasičském záchranném sboru. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Parlament ČR, 2015. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>.
3. SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. ISBN 978-80-7408-192-7.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivan Princ**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13.5.2022

Jméno a příjmení studenta: Michala Plucková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou vzdělávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí a jejich činností, na území ORP Bystřice nad Pernštejnem. Teoretická část vymezuje aktuální právní předpisy spolu se způsobem a rozsahem provádění odborné přípravy. Praktická část se zaměřuje na konkrétní dobrovolné jednotky, z pohledu jejich připravenosti na mimořádné události. Součástí je i dotazníkové šetření a testová část, zaměřená na analýzu znalostí, nezbytných k výkonu činností v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce. Výstupem práce jsou návrhová opatření a postupy, sloužící ke zlepšení aktuálního stavu.

Klíčová slova: integrovaný záchranný systém, jednotky požární ochrany, normy znalostí hasičů, odborná příprava, sbor dobrovolných hasičů

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the issue of education of members of the units of volunteer firefighters of municipalities and their activities, in the area of the municipality with extended competence Bystřice nad Pernštejnem. The theoretical part defines the current legal regulations along with the manner and scope of vocational training. The practical part focuses on specific volunteer fire brigades, from the point of view of their preparedness for emergencies. It also includes a questionnaire survey and a test part, which is focused on the analysis of knowledge necessary to perform activities in the unit of the voluntary fire brigade of the municipality. The outputs of the thesis are proposal measures and procedures used to improve the current state.

Keywords: integrated rescue system, fire protection units, firefighters' knowledge standard, vocational training, volunteer fire department

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování panu Ing. Ivanu Princovi, vedoucímu mé bakalářské práce, za ochotu, cenné rady a připomínky, které mi v průběhu zpracování věnoval. Velký dík patří i členům dobrovolných jednotek a jejich velitelům, kteří byli ochotni poskytnout potřebné informace, nezbytné ke zpracování praktické části bakalářské práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a blízkým přátelům za trpělivost a obrovskou podporu při studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PRÁVNÍ RÁMEC VZTAHUJÍCÍ SE K DANÉ PROBLEMATICE	12
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	14
2.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	15
2.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY ZAŘAZENÉ DO PLOŠNÉHO POKRYTÍ KRAJE JEDNOTKAMI POŽÁRNÍ OCHRANY	16
2.3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY.....	17
2.4 POSKYTOVATELÉ ZDRAVOTNICKÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY.....	18
3 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY A SBORY DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	20
3.1 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	20
3.1.1 Druhy jednotek požární ochrany	20
3.1.2 Operační působnost jednotek požární ochrany.....	21
3.1.3 Kategorie jednotek požární ochrany.....	22
3.2 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	24
3.2.1 Organizace jednotek sboru dobrovolných hasičů.....	25
3.2.2 Činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obce	26
4 ODBORNÁ PŘÍPRAVA JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE	28
4.1 ZÁKLADNÍ ODBORNÁ PŘÍPRAVA ČLENŮ DOBROVOLNÝCH JEDNOTEK.....	28
4.2 PRAVIDELNÁ ODBORNÁ PŘÍPRAVA ČLENŮ DOBROVOLNÝCH JEDNOTEK	29
4.3 ODBORNÁ PŘÍPRAVA K ZÍSKÁNÍ NEBO PRODLOUŽENÍ ZPŮSOBILOSTI	31
4.4 ODBORNÁ PŘÍPRAVA V RÁMCI SPECIALIZAČNÍCH KURZŮ	33
4.5 NORMY ZNALOSTÍ	34
4.6 PROVĚŘOVACÍ A TAKTICKÉ CVIČENÍ.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
5 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM	38
5.1 ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ.....	39
5.2 GEOGRAFICKO-DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	39
5.3 OBČANSKÁ A TECHNICKÁ VYBAVENOST SPRÁVNÍHO OBVODU	40
5.4 POKRYTÍ SPRÁVNÍHO OBVODU SLOŽKAMI INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	40
5.4.1 Hasičská stanice Bystřice nad Pernštejnem.....	40
5.4.2 Obvodní oddělení Policie Bystřice nad Pernštejnem	42
5.4.3 Výjezdová skupina zdravotnické záchranné služby	43

6	JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE	44
6.1	JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY KATEGORIE III.....	44
6.1.1	Město Bystřice nad Pernštejnem	44
6.1.2	Obec Dalečín	47
6.2	JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY KATEGORIE V.....	49
6.2.1	Obec Lísek.....	49
6.2.2	Obec Písečné	51
6.2.3	Obec Zvole	53
7	METODA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	56
7.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	56
7.2	TESTOVÁ ČÁST	65
8	NÁVRHOVÁ ČÁST	73
	ZÁVĚR.....	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ	84
	SEZNAM TABULEK	85
	SEZNAM GRAFŮ	86
	SEZNAM PŘÍLOH.....	87

ÚVOD

Stále častěji dochází ve světě ke vzniku mimořádných událostí, které se od sebe navzájem odlišují nejen příčinami, ale i rozsahem následků. Nezastupitelnou roli v těchto případech na území České republiky zastávají složky integrovaného záchranného systému, v čele s Hasičským záchranným sborem, jehož cílem je chránit životy a zdraví obyvatel, spolu s majetkem a životním prostředím.

Vstupním faktorem ke splnění výše uvedených cílů je zejména řada dokumentů, sestávajících z právních a interních předpisů, které vytvářejí předpoklad pro rychlý a efektivní zásah složek, spolu s nezbytným technickým a materiálním zabezpečením.

Na řešení mimořádných událostí se však nepodílí pouze Hasičský záchranný sbor České republiky, nýbrž i jednotky požární ochrany, fungující na bázi dobrovolnosti. Výkonem činností, nejen při zásahu, se jejich členové vystavují značnému riziku, které je třeba minimalizovat na co nejnížší. Zejména prostřednictvím aplikace právních předpisů do praxe, spolu s jejich dodržováním a zajištěním dostatku věcných a osobních ochranných prostředků.

Jedním z požadavků pro provedení rychlého a efektivního zásahu je i úspěšné absolvování odborné přípravy, zahrnující prohlubování znalostí spolu s účastí na prověřovacích, či taktických cvičeních. Z pohledu teoretického vzdělávání jsou ve většině zemí Evropy, mezi jednotlivými kategoriemi jednotek požární ochrany, značné odlišnosti. Výjimkou jsou hasičské sbory v Nizozemí, kde jsou členové dobrovolných jednotek vzdělávání stejným způsobem a ve stejném rozsahu, jako členové hasičských jednotek profesionálních. (Heijndijk, © 2013–2022) Následně vystává otázka, zda je uvedený způsob provádění odborné přípravy efektivní a je realizován skutečně tak, jak by měl.

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření navrhnout případné změny a opatření, v aktuálním systému vzdělávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí. Dílčím cílem je vypracování teoretického vstupu do dané problematiky spolu s analýzou výsledků dotazníkového šetření. Jeho součástí je i testová část, zaměřující se na znalosti členů dobrovolných jednotek.

K dosažení výše uvedených cílů bude využita metoda dotazníkového šetření, spolu s řízenými rozhovory, jejichž cílem je získání informací o činnosti a fungování několika dobrovolných jednotek, na území ORP Bystřice nad Pernštejnem. Výsledky práce by měly pomoci ke zlepšení aktuálního stavu vzdělávání členů dobrovolných jednotek.

Z pohledu členky jednotky sboru dobrovolných hasičů je neustálé prohlubování znalostí, propojené s praxí, jedním z hlavních kroků, nezbytných k zajištění správného fungování a spolehlivosti celého systému. Jsou to právě dobrovolníci, kteří mnohdy k místu události přijíždějí jako první a riskují tak své životy pro záchranu druhých.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC VZTAHUJÍCÍ SE K DANÉ PROBLEMATICE

Funkčnost celého systému je postavena na řadě právních norem, které nejen definují základní pojmy, ale zároveň také upravují postavení, práva a povinnosti orgánů či fyzických a právnických osob.

V rámci České republiky jsou základními právními normami vztahujícími se k dané problematice:

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Obsahem jsou zejména podmínky potřebné k účinné ochraně lidského života a zdraví před požáry, dále stanovení povinností ministerstev a ostatních orgánů, včetně fyzických a právnických osob, ve vztahu k požární ochraně. Stejně tak právní předpis definuje podmínky a lhůty čištění a kontrol spalinových cest. Na základě § 65 jsou definovány druhy jednotek požární ochrany a následně jejich úkoly, odborná způsobilost a příprava. (Česko, 1985) Blíže se však touto problematikou zabývá *vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany*.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Zákon definuje integrovaný záchranný systém a řadu pojmů, souvisejících s jeho složkami a činnostmi, které vykonávají. Předmětem je také působnost, úkoly a pravomoci státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků ve vztahu k mimořádným událostem a jejich řešení. Současně s tím jsou definovány i stálé orgány pro spolupráci složek IZS a záchranné a likvidační práce. (Česko, 2000a)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Obsahem právního předpisu je vymezení základních pojmů z oblasti krizového řízení, úprava krizových stavů, spolu s náležitostmi jejich vyhlášení, dobou trvání a následnými podmínkami pro jejich ukončení. Dále popisuje povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace. (Česko, 2000b)

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Stanovuje zásady a úrovně koordinace složek integrovaného záchranného systému v rámci společných zásahů spolu s náležitostmi dokumentace IZS. Součástí jsou i jednotlivé stupně poplachu, jejichž vyhlášení se odvíjí od rozsahu a druhu mimořádné události. (Česko, 2001b)

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Předmětem vyhlášky je právní úprava procesu zřizování, vnitřní organizace a vybavení jednotek. Současně také stanovuje zásady velení a činnosti hasičů při požáru, kterým předchází pravidelná a základní odborná příprava, způsob jejího provedení a následné ověření. (Česko, 2001a) Podrobněji je však problematika vzdělávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí stanovena „*Pokynem Generálního ředitele HZS ČR ze dne 27. ledna 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků.*“

Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků

Stanovuje podmínky organizace vstupních a preventivních zdravotních prohlídek členů jednotek HZS podniku, SDH obcí nebo SDH podniků. (Česko, 2003)

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Postupným přechodem zásahové činnosti hasičů od požárů k tzv. technickým zásahům, bylo zapotřebí spolupráce s řadou odborníků. Právě zde vznikla myšlenka vytvoření vzájemně propojeného systému, který bude spolupracovat při řešení mimořádných událostí různého charakteru. (Kavan, 2015)

Na základě usnesení vlády České republiky č. 246 z roku 1993 byly stanoveny zásady integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), nicméně při povodních roku 1997 se ukázaly nedostatečnými. Značné rozdíly mezi okresy při zvládnutí a řešení mimořádné události, daly vznik řadě právních předpisů, a to především zákonu č. 239/2000 Sb., o IZS. (Kavan, 2015) Na základě tohoto právního předpisu je systém definován jako *„koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“* (Česko, 2000a)

Dle § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, jsou složky IZS rozděleny na složky základní a ostatní.

Základními složkami IZS se rozumí:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS“),
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky.

Tyto složky jsou schopny okamžitého zásahu v případě jakékoliv mimořádné události a je jimi pokryto celé území státu. Pokud obec disponuje jednotkou sboru dobrovolných hasičů, začleněnou do plošného pokrytí kraje, stává se tak tato jednotka základní složkou IZS. (Skalská, Hanuška a Dubský, 2010)

Ostatními složkami IZS se rozumí:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní a záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,

- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky IZS poskytují v případě nutnosti provedení záchranných a likvidačních prací svoji pomoc na vyžádání. Zde se jedná zejména o krizové situace a mimořádné události většího rozsahu, v rámci nichž je třeba speciálních sil a prostředků. (Skalská, Hanuška a Dubský, 2010)

2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je jednou ze základních složek IZS a páteří celého systému, sdružující v případě krize všechny záchranné složky. (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014)

Jeho činnost spočívá především v zabezpečení koordinovaného postupu při přípravě na mimořádné události a v provádění záchranných a likvidačních prací. Dle § 1 *zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru* je primárním úkolem ochrana života a zdraví obyvatel, majetku, zvířat a životního prostředí před účinky mimořádných událostí různého charakteru. Roku 2001 došlo k jeho sloučení spolu s Hlavním úřadem civilní ochrany. Hasičský záchranný sbor tak tímto krokem získal zásadní postavení v rámci ochrany obyvatelstva a přípravy státu na mimořádné události. Podobně je tomu i v některých jiných státech Evropy. (Lošek, 2013)

Obrázek 1 – Znak HZS (Zaoralová, 2015)

Z organizačního hlediska je Hasičský záchranný sbor ČR rozdělen na:

- Generální ředitelství HZS ČR (dále jen „GŘ HZS ČR“),
- hasičské záchranné sbory krajů,
- Záchranný útvar HZS ČR,
- Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku,
- vzdělávací, technická a účelová zařízení. (Česko, 2015)

Mezi vzdělávací, technická a účelová zařízení patří Školní a výcvikové zařízení v Brně a Frýdku-Místku, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany v Praze a Skladovací a opravárenské zařízení, dislokované v Olomouci. (Kavan, 2015)

2.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Jednotkami požární ochrany (dále jen „JPO“) se rozumí „*organizovaný systém, tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.)*.“ (Fire Rescue Service ..., b. r., s. 23)

Výkon služby příslušníků JPO zahrnuje činnosti související s řešením mimořádných událostí různého charakteru. Jedná se zejména o záchranné práce v rámci dopravních a jiných nehod, požárů, či jiných živelních pohrom, ohrožujících životy a zdraví obyvatel. (Kavan, 2015)

Jednotky PO, zařazené do plošného pokrytí kraje, jsou na základě *vyhlášky Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany v ČR* rozmístěny dle stupně nebezpečí obce, který je charakterizován několika kritérii. (Česko, 2001a)

Těmito kritérii jsou:

- kritérium počtu obyvatel (K_o),
- kritérium charakteru území (K_{ui}),
- kritérium zásahů (K_z).

Na základě součtu hodnot koeficientů jednotlivých kritérií je určen stupeň nebezpečí daného území obce, stanovující počet JPO spolu s jejich dobou dojezdu na místo zásahu. (Česko, 2001a)

Tabulka 1 – Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami PO (Česko, 1985)

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek požární ochrany a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 minut a další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut a další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut a další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut a další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut a další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut a další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut a další 1 JPO do 25 minut

2.3 Policie České republiky

Na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je tento ozbrojený bezpečnostní sbor určen primárně veřejnosti. Hlavním úkolem je ochrana bezpečnosti osob a majetku, zajištění veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a plnění úkolů dle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním. Tyto činnosti jsou koordinovány Ministerstvem vnitra České republiky (dále jen „MV“) a vykonávány příslušníky sboru. (Česko, 2008) V rámci výše zmíněných úkolů je Policie ČR oprávněna spolupracovat i s ozbrojenými silami a jinými bezpečnostními sbory, o jejichž nasazení rozhoduje vláda ČR. (Sadílek, Pálková a Kalamár, 2019)

Z hlediska organizačního Policie ČR zahrnuje:

- Policejní prezidium, v jehož čele je policejní prezident,
- útvary policie s celostátní působností,
- krajská ředitelství policie,
- útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. (Česko, 2008)

Obrázek 2 – Znak PČR (Policie ČR, b. r.)

Na území České republiky je realizována řada činností, které si vyžadují specifické síly. Právě proto jsou zřízeny speciální útvary, zaměřující se na konkrétní aktivity. Jedná se především o Národní protidrogovou centrálu Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „SKPV“), Pyrotechnickou službu, Útvar odhalování korupce a finanční kriminalistiky SKPV, Útvar rychlého nasazení, speciálních a zvláštních činností, či Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. V rámci každého kraje je dislokováno krajské ředitelství, kterému následně náleží příslušné útvary. (Kavan, 2015)

2.4 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Poskytovatelem zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) se rozumí příspěvková organizace, která je zřízena příslušným krajem a má oprávnění k provádění zdravotních služeb v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Avšak její činnost, dostupnost a organizační struktura je vymezena v zákonu č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Dle tohoto právního předpisu je definována jako *„zdravotní služba, v jejímž rámci je na základě tísňové výzvy, není-li stanoveno jinak, poskytována zejména přednemocniční neodkladná péče osobám se závažným postižením zdraví nebo v přímém ohrožení života.“* (Česko, 2011)

Území České republiky je pokryto 14 územními středisky ZZS, která sestávají z výjezdových základen. Jsou umístěny tak, aby každá výjezdová skupina mohla od doby příjmu oznámení poskytnout na místě pomoc do 20 minut. (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014)

Obrázek 3 – Znak ZZS
(Život až na prvním místě, 2015)

Výjezdové skupiny ZZS se v rámci ČR dělí na:

- **Rychlá lékařská pomoc (RLP)** – tříčlenná posádka, tvořená lékařem, záchranářem a řidičem-záchranářem.
- **Rychlá záchranná pomoc (RZP)** – dvoučlenná posádka, tvořená záchranářem a řidičem-záchranářem (v rámci poskytování pomoci mohou působit buď samostatně, nebo ve spolupráci s lékařem „Rendez-Vous“).
- **Rychlá lékařská pomoc v systému „Rendez-Vous“ (RV)** – dvoučlenná posádka, složená z lékaře a řidiče-záchranáře, spolupracující primárně se skupinou RZP.
- **Letecká záchranná služba (LZS)** – tříčlenná posádka, složená z pilota, lékaře a záchranáře (v rámci své činnosti poskytují přednemocniční neodkladnou péči a zajišťují transport raněných). (Typy výjezdových skupin, b. r.)

3 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY A SBORY DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Vzájemná spolupráce profesionálních hasičských sborů, spolu s dobrovolnými hasičskými sbory, je klíčová pro řešení řady mimořádných událostí nejen u nás, ale i ve světě. Kupříkladu v Rakousku je zřízeno pouhých 6 profesionálních hasičských sborů a téměř veškerá zásahová činnost je tak realizována prostřednictvím sborů dobrovolných hasičů. (Feuerwehrwesen in Österreich, © 2021)

3.1 Jednotky požární ochrany

Spolu s Hasičským záchranným sborem České republiky jsou jednotky PO, zařazené do plošného pokrytí, základní složkou integrovaného záchranného systému. V rámci výkonu služby působí buď v operačním, nebo organizačním řízení.

Operační řízení zahrnuje činnosti uskutečněné od doby přijetí zprávy o vzniku některé z mimořádných událostí, až po následný návrat sil a prostředků na místo své dislokace. Organizační řízení je charakterizováno činnostmi s cílem zajištění stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků. Jedná se zejména o udržení, případné zvýšení odborné a fyzické způsobilosti hasičů, prostřednictvím školení či výcviku a údržbu věcných prostředků a požární techniky. (Jednotky PO, © 2021)

3.1.1 Druhy jednotek požární ochrany

V souladu se *zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*, jsou jednotky PO rozděleny na 4 základní kategorie:

- Jednotky hasičského záchranného sboru, složené z jednotky MV-GŘ HZS ČR, jednotky Záchranného útvaru HZS ČR a jednotky HZS kraje. Nepřetržitá pohotovost HZS krajů, je zajišťována příslušníky sboru v rámci služebního poměru a zřizovatelem je stát. (Sadílek, Pálková a Kalamár, 2019)
- Jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (dále jen „JSDHO“), kdy činnost v jednotce je vykonávána prostřednictvím jejich členů na základě dobrovolnosti, popř. v rámci pracovního poměru k obci nebo HZS kraje. Zřizovatelem je příslušná obec, případně město.
- Jednotky hasičského záchranného sboru podniku, které vykonávají svoji činnost v provozech se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím. Zřizovateli jsou

právnícké osoby, popř. podnikající fyzické osoby, které se zaměstnanci podniku uzavírají pracovní poměr.

- Jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku, kdy činnost, vykonávaná zaměstnanci právníckých nebo podnikajících fyzických osob, je dobrovolná. Tyto jednotky jsou zřízeny právníckými či podnikajícími fyzickými osobami, a to zpravidla v provozech se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím. (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014)

V rámci vojenských objektů, útvarů a zařízení jsou zřízeny i tzv. vojenské hasičské jednotky. Zřizovatelem je Ministerstvo obrany, které je zodpovědné za vnitřní organizaci a vybavení jednotek požární technikou. Současně také stanovuje podmínky pro výkon služby, odborné způsobilosti a funkčního označení členů. (Česko, 1985)

3.1.2 Operační působnost jednotek požární ochrany

Každá z jednotek PO má svoji tzv. operační hodnotu, podle níž je následně zařazena do jedné z 6 kategorií jednotek požární ochrany. Operační hodnotou jednotky PO se rozumí schopnost zahájení a následného plnění úkolů v místě zásahu. Zároveň také určuje její postavení v systému. (Hanuška, 2008)

Operační hodnota jednotek požární ochrany je tvořena zpravidla:

- dobou výjezdu jednotky PO z místa své dislokace,
- působností jednotky PO. (Pecl, 2009)

Dle vyhlášky MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO, musí tyto jednotky po vyhlášení poplachu opustit místo své dislokace nejpozději do:

- 2 minut, jedná-li se o jednotky složené výlučně z hasičů z povolání,
- 10 minut, jedná-li se o jednotky složené výlučně z hasičů, kteří službu v jednotce nevykonávají jako své zaměstnání,
- 5 minut, jedná-li se o jednotky složené z hasičů uvedených výše, nebo z členů, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo pracoviště,
- 5 minut, jedná-li se o jednotky HZS kraje zřízené na stanici typu P0 tam, kde je družstvo k výjezdu doplněno dobrovolnými hasiči. (Česko, 2001a)

Působností JPO se rozumí zejména území, v rámci něhož daná jednotka vykonává svoji činnost. Působnost může být buď *místní*, kdy zásahy jsou prováděny na území svého zřizovatele (podnik, či obec), anebo *územní*, kdy síly a prostředky jsou využity v rámci většího území, tj. i mimo území zřizovatele. (Hanuška, 2008)

Tabulka 2 – Operační hodnota jednotek požární ochrany (Pecl, 2009)

Jednotky požární ochrany		Doba výjezdu [min]	Územní působnost [min]
Kategorie	Druh		
JPO I	jednotka HZS kraje	2	20
JPO II	jednotka SDH obce	5	10
JPO III	jednotka SDH obce	10	10
JPO IV	jednotka HZS podniku	2	není
JPO V	jednotka SDH obce	10	není
JPO VI	jednotka SDH podniku	10	není

3.1.3 Kategorie jednotek požární ochrany

Pro účely plošného pokrytí území České republiky JPO jsou dle operační hodnoty jednotky PO rozděleny do 6 kategorií:

JPO I

Jednotka Hasičského záchranného sboru ČR, která zajišťuje výjezd jednoho až tří družstev o zmenšeném početním stavu (1 velitel + 3 hasiči), družstev (1 velitel + 5 hasičů) nebo jejich kombinaci. Jejich činnost spočívá zejména v:

- poskytování pomoci obcím technikou, kterou disponují, v území své působnosti,
- plnění úkolů místní JPO v místě dislokace (pokud je však požární stanice méně obsazená, tyto činnosti jsou vykonávány v součinnosti s místní jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce).

JPO II/1

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (kategorie JPO II), zabezpečující výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla v obcích, kde žije více než 1 000 obyvatel.

JPO II/2

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (kategorie JPO II), zabezpečující výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla v obcích, kde žije více než 1 000 obyvatel.

JPO III/1

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (kategorie JPO III), zabezpečující výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla v obcích, kde žije více než 1 000 obyvatel.

JPO III/2

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (kategorie JPO III), zabezpečující výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla v obcích, kde žije více než 1 000 obyvatel.

JPO IV

Jednotka hasičského záchranného sboru podniku, zřizovaná právnickou nebo podnikající fyzickou osobou. Na základě písemné dohody poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR.

JPO V

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, zabezpečující výjezd družstva o zmenšeném početním stavu.

JPO VI

Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, zřizovaná právnickou nebo podnikající fyzickou osobou. Obdobně jako JPO IV poskytuje na výzvu OPS HZS ČR speciální techniku.

JPO N

Jednotky PO nezařazené do plošného pokrytí. Pokud se jedná o nezařazenou jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, tak tato jednotka má základní početní stav shodný s jednotkou kategorie JPO V. (Vilášek, Fiala a Vondrášek, 2014)

3.2 Sbor dobrovolných hasičů

Sborem dobrovolných hasičů se rozumí spolek, vykonávající činnosti související s požární ochranou. Výchozím právním předpisem byl *zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů*, který byl však k 1. 1. 2014 zrušen a nahrazen *zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*. Tím došlo ke změně právní formy sborů dobrovolných hasičů – nejedná se již o občanská sdružení, nýbrž spolky. (Fungování SDH dle nového Občanského zákoníku, © 2021) Současný občanský zákoník tak vymezuje podmínky pro založení spolků, jejich organizaci a veškeré náležitosti, související s členstvím či případným zrušením, a to v rámci § 214 až § 302. (Česko, 2012)

Od 9. dubna roku 1991 působí na našem území asociace sborů, nesoucí název „Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska“. Částečně navazuje na řadu předchozích hasičských organizací a jejím cílem je především vytvoření podmínek pro zajištění účinné ochrany lidského života, zdraví a majetku, v případě vzniku mimořádné události. (O nás, 2008) K 31. prosinci roku 2020 bylo součástí spolku zhruba 7 651 sborů dobrovolných hasičů, čítající 363 298 členů. (Výroční zpráva 2020, 2021)

Současně s tím je často skloňován termín „jednotka sboru dobrovolných hasičů“. Výchozím právním předpisem je v tomto případě *zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*, kdy na základě § 29 je zřizovatelem obec. Člen jednotky nemusí být členem SDH, stejně jako člen SDH nemusí být nutně členem jednotky. Zároveň také v obci může fungovat SDH, přitom však obec nemusí mít zřízenou jednotku SDH a naopak. (Víte, v čem se liší JSDH a SDH, © 2021)

Povinností zaměstnavatele (v tomto případě obce, zřizující jednotku SDH) je také v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) zajistit svému zaměstnanci osobní a společné ochranné pracovní prostředky. Přitom vychází z Pokynu GŘ HZS ČR, kterým se stanoví podmínky poskytování ochranných pracovních prostředků a z nebezpečí, uvedených v Bojovém řádu jednotek PO. (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

Jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou charakterizovány zejména:

- *velikostí*, vyjádřenou počtem hasičů v jednotce,
- *kategorií*, vyjadřující operační působnost pro použití k zásahům, a to zejména pro území svého zřizovatele (tzv. „místní působnost“) nebo pro použití na větším území, než na území svého zřizovatele (tzv. „územní působnost“),

- *taktickou hodnotou*, kterou se rozumí zejména schopnost provést určitý rozsah činností, vzhledem k velikosti jednotky, technickému vybavení a věcným prostředkům. (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

3.2.1 Organizace jednotek sboru dobrovolných hasičů

Každá z kategorií jednotek požární ochrany má přesně stanovený základní početní stav členů jednotky, který je zároveň také stavem minimálním (viz Tabulka 3). Je-li počet členů v jednotce nižší, než je stanoveno v Metodice pro zřizování JSDH obcí, stává se tak tato jednotka neakceschopnou. (Hanuška, 2008)

V rámci výjezdové jednotky SDH obce zastává každý z členů rozdílné funkce, které jsou rozděleny následovně:

Velitel jednotky

V rámci organizačního řízení řídí jednotku. Jedná-li se o operační řízení, primárně velí jednotce při zásahu, provádí průzkum místa události, stanovuje priority zásahu, rozhoduje o nasazení sil a prostředků a určuje způsob záchrany a evakuace, včetně jejich provedení. O jednotce SDH je zároveň povinen vést veškerou dokumentaci. (Mleziva, 2016)

V této funkci je třeba mít osobu s přirozenou autoritou, která je schopna řídit kolektiv v situacích různého charakteru. Do své funkce je velitel jednotky jmenován a odvoláván starostou příslušné obce. (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

Velitel družstva – zástupce velitele

S nástupem velitele jednotky do své funkce je vhodné jmenovat i jeho zástupce, který v případě nepřítomnosti přebírá řízení. (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

Obdobně jako velitel jednotky provádí průzkum místa události, rozhoduje o nasazení sil a prostředků, způsobu evakuace a činnostech, vykonávaných v rámci zásahu. Dle metodiky, zpracované velitelem jednotky, provádí školení členů JSDH. (Mleziva, 2016)

Velitel družstva

V rámci operačního řízení velitel družstva provádí průzkum místa události, stanovuje priority zásahu, rozhoduje o nasazení sil a prostředků a určuje způsob záchrany a evakuace, včetně jejich provedení. Dle metodiky, zpracované velitelem jednotky, provádí školení členů JSDH. (Mleziva, 2016)

Strojník – technik strojní služby

Jeho úkolem je řízení mobilní techniky, její obsluha, údržba a provádění jiných drobných úprav. V rámci výjezdu je oprávněn použít výstražné světelné a rozhlasové zařízení. Na základě rozkazu velitele dále provádí záchranné a hasební práce. (Mleziva, 2016)

Hasič – technik chemicko-technické služby

Primárním úkolem je evidence prostředků chemicko-technické služby, jejich pravidelné zkoušky a revize. Součástí činnosti je i evidence o nasazení členů v dostupných prostředcích jednotky SDH a jejich následná doba pobytu v nebezpečném prostředí. (Mleziva, 2016)

Hasič – technik spojové služby

Technik spojové služby vede evidenci spojovacích prostředků, zajišťuje jejich údržbu a pravidelné zkoušky. Na základě rozkazu velitele provádí záchranné a hasební práce. (Mleziva, 2016)

Hasič

Na základě rozkazu velitele provádí záchranné a hasební práce. (Mleziva, 2016)

Tabulka 3 – Základní početní stav členů jednotky SDH obce
(Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

Funkce v jednotce	Kategorie jednotky PO					
	II/1	II/2	III/1	III/2	V	N
Velitel jednotky	1	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2	2
Strojník (řidič)	3	6	4	6	2	2
Hasič	6	12	5	12	4	4
Celkem	12	24	12	24	9	9

3.2.2 Činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obce

Podmínkou pro výjezd jednotek k zásahu je tzv. akceschopnost. Jedná se o souhrn organizační, technické a odborné připravenosti, charakterizované zejména početním stavem hasičů, jejich odbornou způsobilostí a vybaveností nejen technickými, ale i věcnými prostředky PO. Zásah jednotky začíná vyhlášením poplachu a končí příjezdem na základnu. (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

V rámci své činnosti plní JPO řadu úkolů, které jsou blíže specifikovány v § 70 *zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*. K jejich řešení je třeba spolupráce s Policií ČR a ostatními orgány. (Česko, 1985)

V případě vzniku mimořádné události, je obsahem činnosti dané jednotky zejména minimalizace a odvrácení působících rizik a výkon řady prací, souvisejících se záchranou života osob, zvířat, případně majetku či životního prostředí. Zároveň také zabezpečují varování obyvatel, jejich evakuaci, v případě výskytu nebezpečné látky i dekontaminaci, a následně humanitární pomoc, spolu se zajištěním podmínek pro nouzové přežití. (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)

4 ODBORNÁ PŘÍPRAVA JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE

Aby členové jednotek SDH mohli realizovat zásahovou činnost, je třeba zároveň úspěšně absolvovat vstupní školení z BOZP a základní odbornou přípravu členů jednotek. Její podmínky, způsob provedení a náležitosti jsou stanoveny v „*Pokynu Generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR, ze dne 27. ledna 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků,*“ (dále jen „*Pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014*“), který je výchozím dokumentem problematiky. (Česko, 2014)

Na základě Pokynu GŘ HZS ČR č. 3/2014 je odborná příprava rozdělena do 4 oblastí:

- základní odborná příprava členů dobrovolných jednotek,
- pravidelná odborná příprava členů dobrovolných jednotek,
- odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti,
- odborná příprava v rámci specializačních kurzů. (Základní – pravidelná odborná příprava členů, 2016)

4.1 Základní odborná příprava členů dobrovolných jednotek

Za provedení základní odborné přípravy členů JSDH je odpovědný velitel jednotky. Přípravu nejen každoročně organizuje, ale zároveň o ní vede potřebnou dokumentaci. Každý z členů jednotky je povinen se účastnit základní odborné přípravy, v rozsahu minimálně 40 vyučovacích hodin, a to nejpozději do 1 roku ustanovení do funkce v jednotce. Příprava členů může být zároveň realizována v rámci HZS krajů, vzdělávacích zařízení MV-GŘ HZS ČR či jiných zařízení, působících v rámci požární ochrany. Dotyčná osoba je následně přezkoušena a pro potřeby jejího ověření je vydáno potvrzení o absolvování. (Česko, 2014)

Zaměření základní odborné přípravy

V rámci *Pokynu GŘ HZS ČR č. 3/2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí,* je v Příloze č. 1 stanoven obsah základní odborné přípravy člena dobrovolné jednotky PO. Základní odborná příprava je rozdělena celkově do 6 oblastí.

Těmito oblastmi jsou:

- organizace požární ochrany,
- ochrana zdraví a života hasiče,
- první pomoc,
- požární prevence,
- požární taktika,
- technický výcvik, u něhož je doporučeno zahrnutí informací o technických prostředcích. (Česko, 2014)

Obsahové zaměření výše uvedených oblastí je uvedeno v Příloze P I bakalářské práce.

4.2 Pravidelná odborná příprava členů dobrovolných jednotek

„Pravidelná odborná příprava členů v jednotce SDH obce se obsahem, druhy i dokumentací o pravidelné odborné přípravě neliší z hlediska zákona o PO a prováděcí vyhlášky od HZS ČR. Liší se rozsahem, který musí zohlednit kategorii a hasební obvod jednotky SDH obce.“ (Hanuška, 2008, s. 99)

Každý rok jsou náměstkem generálního ředitele HZS ČR vyhlašována témata pravidelné odborné přípravy, která mají být proškolená. Dle charakteru témat je následně zpracován plán pravidelné odborné přípravy na daný kalendářní rok. (Česko, 2021) Součástí mohou být i tzv. instrukčně metodická zaměstnání či jiné výcvikové formy. (Česko, 2001a)

Na základě *Pokynu GR HZS ČR č. 3/2014* je doporučeno u jednotek PO kategorie II a kategorie III provést pravidelnou odbornou přípravu v součinnosti s HZS kraje na jejich stanicích, a to v rámci zásahového obvodu jednotky. Rozsah by tak měl být minimálně 40 % (tj. 16 hodin). (Česko, 2014)

Obdobně jako je tomu u základní odborné přípravy členů JSDH, tak i v případě pravidelné odborné přípravy, je za její provedení odpovědný velitel jednotky a provádí se jedenkrát ročně. O výsledku je následně zpracován protokol, který se stává součástí dokumentace o odborné přípravě. Povinnost účasti platí pro každého člena jednotky. Neuspěje-li, je mu nejpozději do 3 měsíců umožněno ověření jednou opakovat.

Odborná příprava, na základě vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO, zahrnuje:

- prohlubování odborných znalostí,
- tělesnou přípravu,
- prověřovací a taktické cvičení. (Česko, 2001a)

Poř. číslo	Název tématu	H	T-ST5	T- TaCHS	Strojníci	VJ, VD
1	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 14O Usměrňování provozu na pozemních komunikacích	A			A	A
2	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 19N Nebezpečí ztráty orientace	A			A	A
3	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 9Ř Prostředky řízení, komunikace na místě zásahu				A	A
4	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 25P Hašení vodou elektrických zařízení a vedení pod napětím do 400V	A				A
5	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 1O Činnost jednotek při povodni	A	A	A	A	A
6	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 3D Dopravní nehody s velkým počtem zraněných osob	A		A	A	A
7	Cvičební řád jednotek PO - metodický list - 17DR3 Nasazení proudů D				A	A
8	Cvičební řád jednotek PO - metodický list - 5CETA Společná činnost při vytváření stanoviště pro plnění závěsného vaku vrtulníku	A		A	A	A
9	Cvičební řád jednotek PO - metodický list - 4CETA Rozvětvení na dopravním vedení	A		A	A	A
10	Bojový řád jednotek PO II - metodický list - 4N Nebezpečí ionizujícího záření, 14N Nebezpečí úrazu elektrickým proudem, 15N Nebezpečí utonutí, 16N Nebezpečí výbuchu	A		A		A
11	STČ 11/IZS Chřipka ptáků - úkoly JSDHO.	A		A		A
12	Základní rozdělení pěnidel, syntetická pěnídla, víceúčelová pěnídla, pěnídla na hašení polárních a nepolárních kapalin, fluorová a bezfluorová pěnídla. Účinky pěnídel na hašení požárů. Pěnídla používaná v jednotce PO. Zakázané látky v pěnídlech.			A		A

Obrázek 4 – Seznam témat pravidelné odborné přípravy na rok 2021
(Základní zaměření pravidelné odborné přípravy, 2021)

Zaměření pravidelné odborné přípravy

V návaznosti na témata pravidelné odborné přípravy, vydávaná náměstkem generálního ředitele HZS ČR, je úkolem ředitele příslušného HZS kraje seznámit velitele jednotek SDH obcí s běžně využívaným vzdělávacím portálem www.hasici-vzdelavani.cz a s *Pokynem generálního ředitele HZS ČR č. 4/2021* (dříve Pokyn GŘ HZS ČR č. 54/2013), kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy JPO a příslušníků HZS ČR. (Česko, 2021)

Při školení členů jednotek SDH obcí tak následně jejich veliteli vychází z výše zmíněných témat, norem znalostí hasičů a předurčenosti jednotky v systému plošného pokrytí kraje jednotkami PO. (Česko, 2014)

Aby mohl hasič zastávat svoji funkci v jednotce, je zapotřebí neustálého prohlubování znalostí a získávání praktických dovedností. Realizace by měla probíhat jak teoreticky, tak i prakticky – vždy je však nutné zohlednit místní podmínky a předurčenost jednotky.

Teoretická příprava by měla zahrnovat seznámení se s ustanoveními některých právních předpisů (zejména se jedná o *vyhlášku MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb., a vyhlášku MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů OO*). Součástí je i znalost Bojového řádu jednotek PO, charakteru možných nebezpečí a bezpečnostních zásad při výkonu činností u zásahu.

Praktické dovednosti zahrnují schopnost správného použití věcných prostředků PO a provedení bojových rozvinutí dle Cvičebního řádu jednotek PO. (Česko, 2021)

4.3 Odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti

Odborná příprava členů JSDH je realizována za účelem získání odborné způsobilosti, anebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti. Rozumí se jí zejména získání znalostí a praktických dovedností členů JSDH, které jsou nezbytné k výkonu dané funkce v jednotce. Jedná se o funkci strojníka, velitele družstva a velitele dobrovolné jednotky, pro jejichž činnost je zapotřebí odborná způsobilost, kterou jsou povinni prokázat nejpozději do 1 roku od ustanovení do funkce, a to prostřednictvím zkoušky odborné způsobilosti. (Česko, 2014)

K získání či prodloužení odborné způsobilosti strojníků, velitelů družstev a velitelů dobrovolných jednotek je zapotřebí absolvovat:

a) v případě velitelů družstev a velitelů dobrovolných jednotek:

- *k získání způsobilosti* kurz „V-40“, v rozsahu buď 40 hodin prezenční formou, anebo 24 hodin formou e-learning,
- *k prodloužení způsobilosti* kurz „V-8“ a to v rozsahu 8 hodin, minimálně třikrát za období 5 let. Při nedodržení stanovené účasti je třeba způsobilost obnovit kurzem „V-40“.

b) v případě strojníků SDH obcí kategorie JPO II a JPO III:

- *k získání způsobilosti* kurz „S-40“, v rozsahu buď 40 hodin prezenční formou, anebo 24 hodin formou e-learning,

- *k prodloužení způsobilosti* kurz „S-16“, v rozsahu 16 hodin. Doba platnosti osvědčení je 5 let.

c) v případě strojníků SDH obcí kategorie JPO V a JPO VI, které disponují CAS nebo AS:

- *k získání způsobilosti* kurz „S-16“, v rozsahu 16 hodin.
- *k prodloužení způsobilosti* kurz „S-16“, v rozsahu 16 hodin. Doba platnosti osvědčení je 5 let.

d) v případě strojníků SDH obcí kategorie JPO V a JPO VI, které nedisponují CAS nebo AS:

- *k získání způsobilosti* kurz „S-8“ v rozsahu 8 hodin.
- *k prodloužení způsobilosti* kurz „S-8“, v rozsahu 8 hodin. Doba platnosti osvědčení je 5 let. (Česko, 2014)

Odborná způsobilost strojníků, velitelů družstev a velitelů dobrovolných jednotek, je následně ověřována prostřednictvím:

- ústní zkoušky, sestávající ze tří otázek,
- nebo písemné zkoušky, buď formou testu (v podobě e-learning), anebo samostatně zpracované práce (v případě testových otázek je stanovena dolní hranice úspěšnosti 80 %),
- nebo stanoví-li to učební osnovy, odborná způsobilost je provedena formou praktické zkoušky.

Ředitel HZS kraje následně jmenuje minimálně tříčlennou komisi, která o průběhu zkoušky vyhotoví potřebnou dokumentaci. Na základě úspěšného absolvování jedné z forem prokázání odborné způsobilosti, místně příslušný HZS kraje vydá osvědčení o odborné způsobilosti, s platností na dobu 5 let. Dojde-li ke zjištění, že odborně způsobilá osoba má závažné nedostatky v rámci své činnosti, lze jí následně osvědčení odejmout. (Česko, 2014)

Tabulka 4 – Odborná příprava členů jednotek SDH obce (Česko, 2014)

Funkce	Odborná příprava k získání způsobilosti		Odborná příprava k prodloužení způsobilosti
	prezenční forma	forma e-learning	
Velitel družstva a velitel JSDHO	40 hodin	24 hodin	8 hodin **
Strojník JSDHO kategorie JPO II a JPO III	40 hodin	24 hodin	16 hodin po pěti letech
Strojník JSDHO kategorie JPO V, disponující CAS nebo AS	16 hodin	*	16 hodin po pěti letech
Strojník JSDHO kategorie JPO V, nedisponující CA nebo AS	8 hodin	*	8 hodin po pěti letech

* forma e-learningového kurzu není zavedena

** minimálně 3 krát v období 5 let nebo znovu 40 hodin po pěti letech

4.4 Odborná příprava v rámci specializačních kurzů

Specializační kurzy jsou realizovány na základě osnov vydaných MV-GŘ HZS ČR, kdy každý z kurzů má odlišnou časovou náročnost a náplň. Jsou uskutečňovány na pracovištích HZS krajů, ve vzdělávacích zařízeních MV-GŘ HZS ČR či jiných zařízeních, působících v rámci požární ochrany. Každý z členů JSDH má tak možnost určité specializace v rámci činností při zásazích.

Mezi specializované funkce v jednotce sboru dobrovolných hasičů patří:

- *technik technické a chemické služby dobrovolné jednotky*, absolvující kurz v rozsahu 16 hodin,
- *nositel dýchací techniky*, absolvující kurz v rozsahu 16 hodin, kdy každé 3 měsíce procvičuje použití IDP,
- *technik ochrany obyvatelstva v jednotce SDH obce*, absolvující kurz v rozsahu 16 hodin,
- *základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek*, absolvující kurz v rozsahu 16 hodin,
- *obsluhovatel motorové pily v jednotce PO*, absolvující kurz v rozsahu 66 hodin,
- *práce na vodě pro členy dobrovolných jednotek PO*, absolvující kurz v rozsahu 16 hodin,

- člen jednotky SDH obce, předurčené k zásahům při silničních dopravních nehodách, absolvující kurz v rozsahu 40 hodin, spolu s kurzem „Základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek PO“ v rozsahu 16 hodin. Aby mohla být daná dobrovolná JPO zařazena do předurčenosti k záchranným pracím při dopravních nehodách, je zapotřebí, aby minimálně 50 % členů jednotky absolvovalo tento kurz. (Česko, 2014)

4.5 Normy znalostí

Normy znalostí, jejichž náležitosti jsou stanoveny v *Pokynu GŘ HZS ČR č. 54/2013, kterým se stanovují normy znalostí hasičů*, stanovují minimální požadavky znalostí a dovedností hasičů, uzpůsobené zastávané funkci. Zároveň jsou výchozím bodem pro výkon činností, souvisejících s plněním úkolů jednotek PO.

Celkově jsou rozděleny dle zastávaných funkcí do 12 kategorií (prvních 6 norem je určených pro jednotky HZS kraje, Záchranného útvaru HZS ČR a HZS podniku, zbylé jsou určeny jednotkám SDH obcí a SDH podniku).

Dle funkcí členů v jednotce SDH obce, jsou normy znalostí hasičů dále rozděleny na:

- norma znalostí pro funkci hasič,
- norma znalostí pro funkci strojník, jehož jednotka SDH disponuje CAS nebo AS,
- norma znalostí pro funkci strojník, jehož jednotka SDH nedisponuje CAS nebo AS,
- norma znalostí pro funkci technik technické a chemické služby,
- norma znalostí pro funkci technik ochrany obyvatelstva,
- norma znalostí pro funkci velitel družstva a velitel jednotky SDH. (Pecl, 2014)

Každá z výše zmíněných norem zahrnuje „Obecné požadavky na výkon práce“ spolu s „Požadavky na znalosti a dovednosti dané funkce v jednotce“. Tato část je dále rozvinuta do „Skupin znalostí“, obsahujících výčet okruhů a činností, které by daná osoba měla teoreticky znát a být schopna jejich praktické aplikace. (Norma znalostí pro funkci hasič, 2014)

4.6 Prověřovací a taktické cvičení

V rámci odborné přípravy je třeba ověřovat schopnosti jednotek PO i prostřednictvím různých druhů cvičení. (Česko, 2001a) Cílem tohoto druhu prověrky je sjednocení všech postupů jednotek PO při přípravě, následné realizaci a vyhodnocení cvičení. Součástí je i potřebná dokumentace, jejíž náležitosti jsou obsaženy v *Pokynu GR HZS ČR č. 7/2009, kterým se stanoví postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení.* (Česko, 2009)

Prověřovací cvičení

Na základě § 39 vyhlášky MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO, je prověřovací cvičení definováno jako „*cvičení, které je určeno k prověření akceschopnosti jednotek, k prověření požárního řádu obce, k prověření dokumentace zdolávání požárů, havarijních plánů nebo k ověření součinnosti mezi jednotkami PO a dalšími složkami IZS. Jeho součástí může být i vyhlášení cvičného požárního poplachu.*“ (Česko, 2001a)

Je důležité, aby operační a informační středisko (dále jen „OPIS“), vysílající jednotky PO na místo vzniku MU, bylo seznámeno se skutečností, že se jedná o cvičení, neboť zúčastněné jednotky nejsou o tomto záměru předem informovány. (Česko, 2009)

Dokumentaci prověřovacího cvičení JPO je oprávněn schválit a cvičení nařídit:

- generální ředitel HZS ČR nebo jeho zástupce,
- ředitel HZS kraje či jeho zástupce,
- ředitel ÚO HZS kraje či jeho zástupce,
- velitel jednotky a příslušníci, kteří jsou pověřeni kontrolou akceschopnosti jednotek PO v rámci výkonu státního požárního dozoru,
- starosta obce pro jednotku, kterou obec zřídila,
- statutární zástupce právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pro jednotku, kterou zřídily. (Česko, 2001a)

Taktické cvičení

Oproti prověřovacímu cvičení je taktické cvičení určené k ověření schopností velitelů jednotek PO a štábu řídit tyto jednotky. (Česko, 2009)

Cílem je zejména ověřit znalost území, v rámci kterého má daná jednotka svoji působnost a připravit nejen jednotky, ale i štáby na provedení prací, nezbytných pro řešení MU. (Česko, 2009) Jednotky jsou předem informovány o plánovaném cvičení a jsou tak schopny zajistit dostatečnou přípravu. (Cvičení, © 2021)

Dokumentaci taktického cvičení JPO je oprávněn schválit a cvičení nařídit:

- ředitel příslušného ÚO HZS kraje, pokud jsou do cvičení zapojeny minimálně 2 jednotky PO,
- ředitel HZS kraje, pokud je rozsahem cvičení přesažena územní působnost územního odboru HZS kraje. (Česko, 2009)

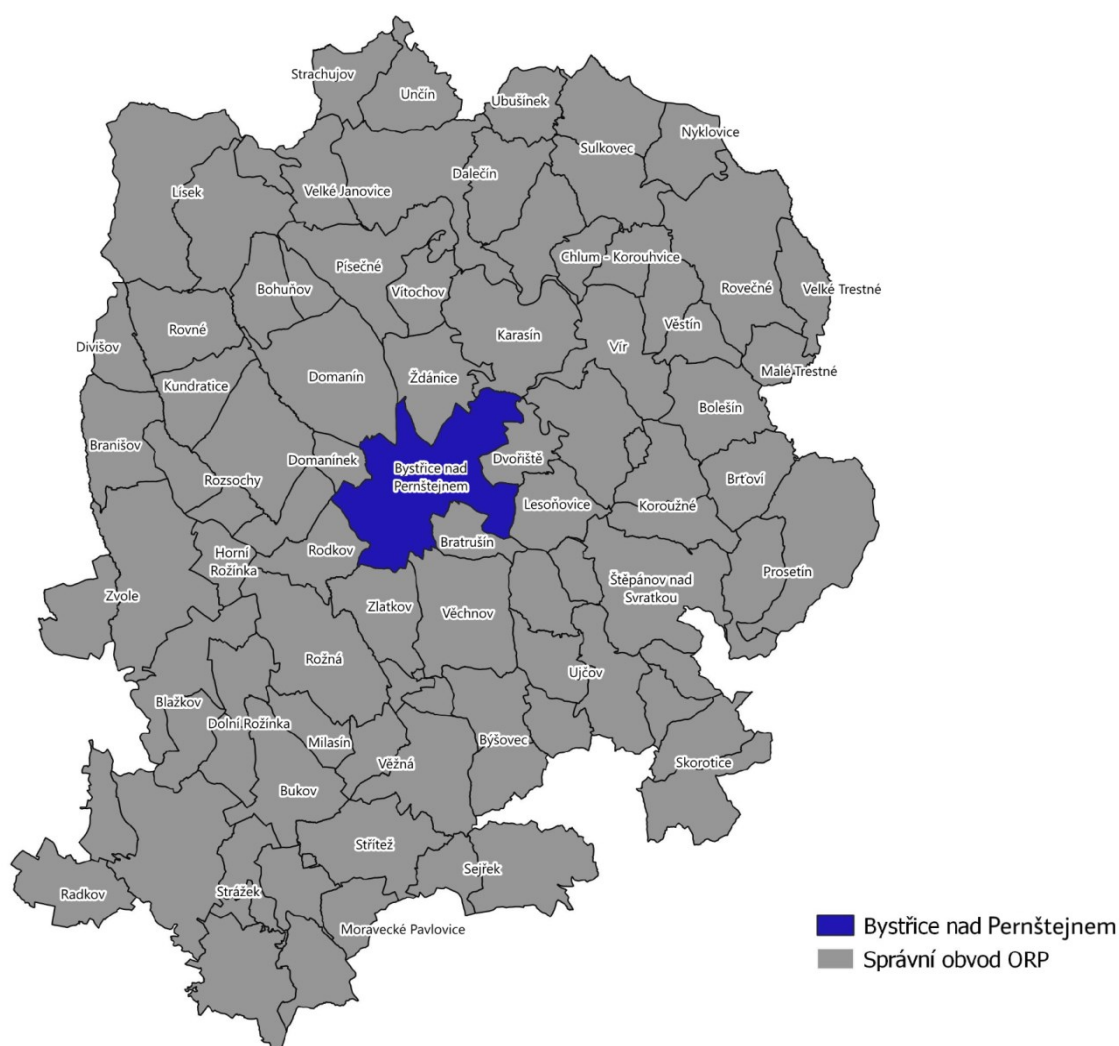
Shrnutí teoretické části

Teoretická část je důkazem, že odborná příprava členů dobrovolných jednotek vychází z řady právních a interních předpisů, které je třeba dodržovat. Zároveň zmiňuje i složky integrovaného záchranného systému, které při řešení mimořádných událostí a krizových situací sehrávají významnou roli. Jejich součástí jsou i jednotky PO, zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, kdy jednou z podmínek pro jejich akceschopnost je i odborná příprava sestávající z prohlubování odborných znalostí a z účasti na taktických či prověřovacích cvičeních.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ BYSTŘICE NAD PERNŠTEJNEM

Obec s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Bystřice nad Pernštejnem se nachází ve východní části Kraje Vysočina a sousedí s krajem Jihomoravským a krajem Pardubickým. (Charakteristika SO ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2013) Správní obvod zahrnuje celkem 39 obcí s celkovým počtem 19 665 obyvatel. (Počet obyvatel ve správních obvodech ..., 2021) Rozloha je 348 km². (Víchová, 2015)

Obrázek 5 – SO ORP Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022)

Město Bystřice nad Pernštejnem získalo své jméno díky říčce Bystřičce, která zde protéká. Historicky první doložená zmínka pochází z roku 1298. V průběhu 14. století se zde vystřídala řada majitelů a v roce 1585 došlo k velkému požáru města. Vše vyvrcholilo průtahy císařských i švédských vojsk za třicetileté války.

Postupem času však město začalo růst a po reformách Marie Terezie a Josefa II. se stalo jednou ze tří nejvýznamnějších oblastí výroby sukna na Moravě. Díky blízkosti hradu Pernštýna bylo původní označení města Bystřice nad Pernštýnem, avšak roku 1925 došlo ke změně názvu, který trvá dodnes. Tedy Bystřice nad Pernštejnem. (Historie města Bystřice nad Pernštejnem, © 2021)

5.1 Administrativní členění

Správní obvod tvoří město Bystřice nad Pernštejnem, městys Strážek, městys Štěpánov nad Svratkou a obce: Blažkov, Bohuňov, Bukov, Býšovec, Dalečín, Dolní Rožínka, Horní Rožínka, Chlum-Korouhvice, Koroužné, Lísek, Milasín, Moravecké Pavlovice, Nyklovice, Písečné, Prosetín, Radkov, Rodkov, Rovečné, Rozsochy, Rožná, Sejřek, Skorotice, Strachujov, Střítež, Sulkovec, Ubušínek, Ujčov, Unčín, Věchnov, Velké Janovice, Velké Trestné, Věstín, Věžná, Vír, Zvole a Ždánice. (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2015) Právě vyšší počet obcí s menším počtem obyvatel dal vznik řadě místních spolků, jako jsou sbory dobrovolných hasičů či místní hokejová a fotbalová liga.

5.2 Geograficko-demografická charakteristika

Správní obvod se rozkládá na území mezi Žďárskými vrchy a Nedvědicou hornatinou a patří mezi nejčlenitější část Kraje Vysočina. Nejvyšším bodem je Horní les, mající výšku 774 m. n. m. Naopak nejnižším je tok řeky Svratky, ležící ve výšce 324 m. n. m. Území je tvořeno především vesnickou zástavbou, doplněnou o zemědělské travní porosty a hospodářské lesy. (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2015) V roce 1947 byla započata stavba Vírské přehradní nádrže, která později bohužel zatopila tehdejší vesnici Chudobín a část obce Korouhvice, nicméně v současné době se pyšní třetí nejvyšší přehradní hrází v České republice. (Vírská přehrada, © 2021)

Do vývoje správního obvodu zasáhla i těžba uranové rudy v lokalitě Dolní Rožínka, která zde započala v 50. letech minulého století. (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2015) Vzhledem k omezeným zásobám a ekonomické náročnosti byla dne 27. dubna 2017 ukončena. Do té doby se jednalo o poslední aktivní uranový důl nejen v Česku, ale i v celé střední Evropě. V současné době zde probíhají likvidační práce k zahlazení následků činnosti těžby.

V rámci demografického vývoje správního obvodu dochází k dlouhodobějšímu poklesu počtu obyvatel. Příčinou je zejména migrace obyvatel do větších měst, za účelem získání pracovního místa. Jak je již výše zmíněno, ve správním obvodu k roku 2021 žilo 19 665 obyvatel, z čehož přibližně 40 % žije ve spádovém městě, Bystřici nad Pernštejnem. Hustota zalidnění je 58 obyvatel/km² a pouhých 10 obcí převyšuje hranici nejméně 500 obyvatel. Jedná se o Bystřici nad Pernštejnem, Dalečín, Dolní Rožínku, Rovečné, Rozsochy, Rožnou, Strážek, Štěpánov nad Svatkou, Vír a Zvoli. (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2015)

5.3 Občanská a technická vybavenost správního obvodu

Správní obvod disponuje dostatečným počtem mateřských i základních škol. V Bystřici jsou dislokovány dvě střední školy, a to všeobecné gymnázium a Vyšší odborná škola a Střední odborná škola zemědělsko-technická, zajišťující vzdělání a vyučení v řadě oborů. Umělecké vzdělání je realizováno prostřednictvím ZUŠ Bystřice nad Pernštejnem.

Nachází se zde i rozsáhlá síť obchodů, restaurací a služeb. Z hlediska sportovního vybavení je k dispozici místní fotbalové hřiště, tenisové kurty, zimní stadion, koupaliště a víceúčelová sportovní hala. Od roku 2015 je zde vybudováno i poznávací a zábavní centrum Eden. (Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2015)
V rámci jednotlivých obcí následně působí řada spolků a organizací, zajišťující kulturní a společenský program po celý rok.

5.4 Pokrytí správního obvodu složkami integrovaného záchranného systému

Spádové město je i místem stálé dislokace složek IZS. Disponuje hasičskou stanicí, obvodním oddělením Policie ČR a výjezdovou skupinou ZZS Kraje Vysočina.

5.4.1 Hasičská stanice Bystřice nad Pernštejnem

Hasičská stanice v Bystřici nad Pernštejnem působí již od roku 1971. Původní dislokace byla na ulici Vířská, nicméně prostory, které měli hasiči k dispozici, byly nedostačující. Výrazný pokrok nastal ke konci 20. století, roku 1995, kdy došlo ke zrušení požární stanice v Novém Městě na Moravě a tehdejší CAS-32 Tatra 815 byla přidělena právě hasičům z Bystřice. Nutnost zajištění prostorů, pro stání techniky, byla prvotním impulsem pro změnu dislokace požární zbrojnice, na ulici Koželužská.

V současné době zde působí 15 příslušníků ve služebním poměru, sloužících 24hodinové směny. Budova slouží i jako základna pro JSDH Bystřice nad Pernštejnem, spadající do kategorie JPO III.

Technická vybavenost hasičské stanice je na velmi dobré úrovni. K dispozici jsou cisternové automobily CAS 20/4000/240 – S2T a CAS 30/9000/540 – S3VH, hasičský člun Bush, automobilový žebřík Mercedes-Benz Atego a osobní automobil Renault Kangoo spolu s osobním automobilem Škoda Roomster. (Trávníček, 2022)

Obrázek 6 – Stanice HZS Bystřice nad Pernštejnem
(Vlastní, 2022)

Během minulého roku profesionální jednotka zasahovala u 306 událostí, z nichž největší podíl tvořily požáry a technická pomoc, zahrnující zejména odstranění nebezpečných stavů. (Přehled událostí stanice Bystřice nad Pernštejnem, 2021)

5.4.2 Obvodní oddělení Policie Bystřice nad Pernštejnem

Obvodní oddělení Policie ČR zajišťuje ochranu veřejného pořádku a provádí šetření přestupků a trestných činů. Je dislokováno téměř v centru města, poblíž hasičské stanice a výjezdové skupiny ZZS, na ulici Nádražní. V roce 2015 si budova prošla celkovou rekonstrukcí. Celkem je zde ve služebním poměru zaměstnáno 21 příslušníků, sloužících 12hodinové směny – denní a noční.

Z hlediska technického zabezpečení je obvodní oddělení vybaveno vozy Hyundai ix35, Škoda Octavia III 2.0 TSI a Škoda Kodiaq 2.0 TSI, v policejním provedení. K dispozici je také čtyřkolka. Současně s tím by zde v červnu roku 2022 měla být zřízena prvosledová hlídka Policie ČR. (Anonym, 2022a)

Obrázek 7 – Stanice PČR Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022)

V průběhu loňského roku příslušníci obvodního oddělení na území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem řešili celkem 1 851 trestných činů, z čehož více než 94 % tvořily přestupky. (Mapa kriminality, 2021)

5.4.3 Výjezdová skupina zdravotnické záchranné služby

Výjezdová skupina zdravotnické záchranné služby působí v Bystřici nad Pernštejnem od 1. října roku 1994. V té době však byla dislokována v prostorách místní polikliniky, kde byl k dispozici i dispečink. Ten však byl k roku 2002 zrušen a centrálním stanovištěm se stalo nedaleké Nové Město na Moravě. Přesun do modernějších a větších prostor, umístěných na ulici Bratrské, proběhl až v roce 2005. Zde zdravotnická záchranná služba působí i dnes.

Celkem je zde v pracovním poměru zaměstnáno 10 osob – 3 zdravotničtí záchranáři, 3 řidiči RZP a 4 osoby, ve funkci řidič-záchranář. Nepřetržitá pohotovost je zajišťována prostřednictvím dvanáctihodinových směn – denní a noční. (Anonym, 2022b)

Obrázek 8 – Stanice ZZS Bystřice nad Pernštejnem
(Vlastní, 2022)

Z hlediska technického vybavení jsou k dispozici dvě plně vybavená sanitní vozidla Volkswagen Transporter. (Anonym, 2022b)

6 JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE

Na území správního obvodu působí celkem 68 jednotek požární ochrany, z čehož 95,6% podíl tvoří dobrovolné jednotky obcí, kategorie JPO III a JPO V. Zbýlých 4,4 % tvoří jedna jednotka PO kategorie I, dislokovaná v Bystřici nad Pernštejnem, spolu se dvěma dobrovolnými jednotkami podniku, kategorie JPO VI. Jednotky požární ochrany kategorie II a kategorie IV zde zastoupeny nejsou. (Janů, 2021)

Z výše uvedeného vyplývá, že existence dobrovolných jednotek je nejen pro tento region klíčová a jejich absence by znamenala značný problém při řešení řady mimořádných událostí a krizových situací.

6.1 Jednotky požární ochrany kategorie III

Na území ORP Bystřice nad Pernštejnem je dislokováno celkem 7 jednotek požární ochrany, zařazených do kategorie JPO III. Jedná se o Bystřici nad Pernštejnem, Dalečín, Dolní Rožínku, Rožnou, Strážek, Štěpánov nad Svratkou a Vír.

6.1.1 Město Bystřice nad Pernštejnem

Spádové město disponuje profesionální jednotkou HZS Kraje Vysočina a dobrovolnou jednotkou, zařazenou do kategorie JPO III. Zejména díky stejné dislokaci je zajištěna vzájemná spolupráce nejen při provádění pravidelné údržby techniky PO a věcných prostředků, ale i v případě řešení řady mimořádných událostí a krizových situací, ve správním obvodu.

Historie SDH

Sbor dobrovolných hasičů Bystřice nad Pernštejnem vznikl 6. dubna 1875 a byl zároveň prvním sborem na území ORP Bystřice nad Pernštejnem. Za jeho zakladatele je považován kominický mistr, Čeněk Kolbaba. Založení sboru se setkala se značnou podporou, zejména ze strany tehdejší obecní rady, která poskytla dostatek finančních prostředků na nákup požární techniky a výzbroje družstva. O 18 let později, v roce 1893, vzniklo i družstvo žen. Během prvních 23 let svého fungování sbor přispěl k likvidaci 45 požárů a 7 povodní. (Krška, 1898)

Od 70. let 20. století napomáhá dobrovolná jednotka při výjezdové činnosti profesionální jednotce HZS Kraje Vysočina, která je v současné době dislokovaná ve stejné budově jako jednotka dobrovolná. (Trávníček, 2022)

Členská základna

V porovnání s ostatními dobrovolnými jednotkami na území správního obvodu je počet členů v SDH Bystřice nad Pernštejnem, vzhledem k počtu obyvatel, nízký. Celkem sbor čítá 23 členů, z nichž 30,4 % tvoří ženy. Zároveň také někteří z členů výjezdové jednotky nejsou členy SDH a naopak.

Výjezd je zabezpečován prostřednictvím 13 členů. Z hlediska funkčního zařazení jednotka zahrnuje 1 velitele jednotky, 7 velitelů družstva a 7 strojníků, z nichž někteří zastávají více funkcí zároveň. Na pozici „hasič“ působí všichni členové výjezdové jednotky. Specializačním kurzem „*nositelů dýchací techniky*“ disponuje 8 členů a osvědčení o absolvování kurzu „*obsluhovatele motorové pily*“ vlastní 6 osob. (Žličář, 2022)

Lze konstatovat, že jsou splněny veškeré náležitosti základního početního stavu členů dobrovolných jednotek, uvedené v *Příloze č. 4, vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO*. Současně s tím mají všichni výše uvedení platné osvědčení o odborné a zdravotní způsobilosti, čímž splňují jednu z podmínek akceschopnosti jednotky.

Technická vybavenost, materiální zabezpečení

Z pohledu velitele jednotky je její technická vybavenost a materiální zabezpečení na dobré úrovni.

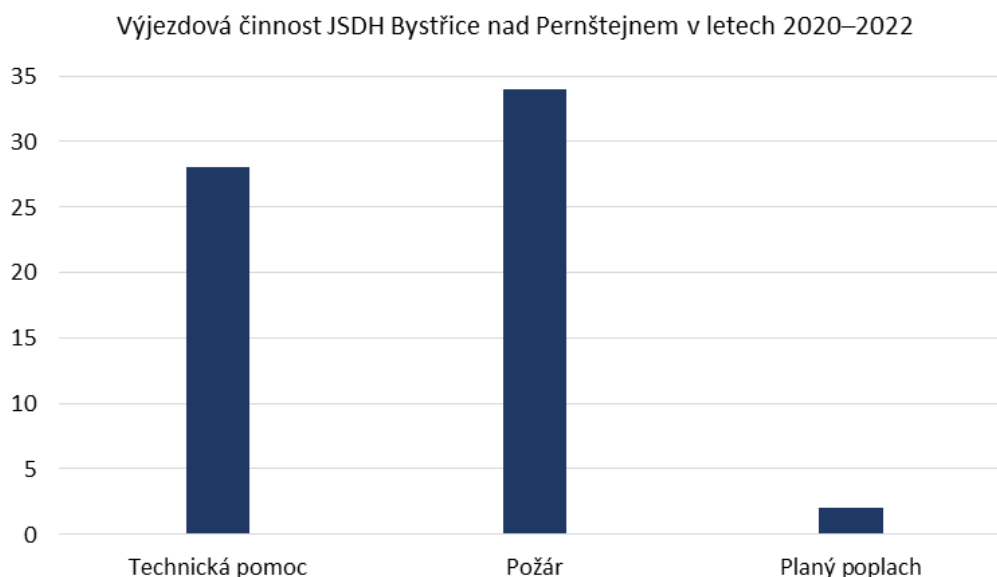
Jednotka má k dispozici:

- cisternový automobil CAS 15/3500/250 – M2R Renault Midlum,
- dopravní automobil Peugeot Boxer DA-L1Z,
- dopravní automobil Volkswagen Transporter DA-L1Z,
- hasičský přívěs Vezeko,
- přenosná motorová stříkačka PS-12,
- přenosná motorová stříkačka PS-4 Tohatsu,
- elektrocentrála a kalové čerpadlo Heron,
- plovoucí čerpadlo Macximum,
- motorová pila Husqvarna,
- 9 ks izolačních dýchacích přístrojů. (Žličář, 2022)

Jednotka disponuje i cisternovým automobilem CAS 16 Praga RN, který však v rámci běžné zásahové činnosti nevyužívá. Jeho specifičnost spočívá zejména v menších rozměrech, díky kterým je jedinou CAS na území ORP Bystřice nad Pernštejnem, schopnou v případě požáru či jiné mimořádné události projet branami hradu Pernštejn až na první nádvoří. (Trávníček, 2022)

Zásahová činnost jednotky

V minulém roce jednotka zasahovala u nejvíce událostí, za posledních 7 let – konkrétně 45 zásahů. Nejvyšší četnost byla v měsících duben – červenec, kdy se jednalo zejména o likvidaci lesních požárů sužujících správní obvod. V roce předchozím byl počet zásahů méně než poloviční. (Žličář, 2022)

Graf 1 – Statistika výjezdů JSDH Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022)

Výše uvedený graf vyobrazuje výjezdovou činnost jednotky za poslední dva roky. Konkrétně se jednalo o 64 událostí, z nichž 53,1% podíl tvořily požáry. Druhým nejčastějším druhem výjezdu byla technická pomoc, zahrnující zejména odstranění nebezpečných stavů a čerpání vody. Ve dvou případech se jednalo o planý poplach.

Shrnutí

Z hlediska technického zabezpečení lze konstatovat, že je jednotka na dobré úrovni. Zároveň jsou také splněny veškeré náležitosti odborné přípravy, stanovené právními předpisy a jednotka je akceschopná.

Postupným stárnutím obyvatelstva a odchodem mladších generací do větších měst, však vyvstává problém s nedostatečným počtem aktivních členů. Nejedná se pouze o záležitost spádového města, nýbrž všech dobrovolných jednotek na území ORP Bystřice nad Pernštejnem.

Na základě rozhovoru s velitelem jednotky je dalším z problémů i finanční zabezpečení. Primárním zdrojem financí jsou zejména prostředky od města, které jsou však v rámci rozpočtu rozdělovány i mezi dalších 5 jednotek, spadajících do kategorie JPO V. Tato částka se tak následně jeví pro funkci a technické zabezpečení jednotky, nedostatečnou. (Roman, 2022)

Další komplikací v činnosti jednotky je neochota zaměstnavatelů umožnit členům opuštění pracoviště v pracovní době, pokud bude vyhlášen jednotce poplach. Velitel se dokonce setkal s přístupem zaměstnavatelů, kteří mu sdělili, že *„pokud je jejich zaměstnanec zařazen do výjezdu, tak musí dát vědět dopředu, kdy chce opustit pracoviště. V praxi by to tedy znamenalo, že pokud budeme mít výjezd, tak ho musíme dle jejich názoru naplánovat a dát jim předem vědět, což je v těchto situacích naprosto nemožné.“* (Roman, 2022)

6.1.2 Obec Dalečín

Obec Dalečín leží v severní části SO Bystřice nad Pernštejnem a přiléhají k ní místní části Veselí a Hluboké. První podložená zmínka patrně pochází z roku 1349. K 1. 1. 2021 zde žilo 655 obyvatel. (Obec Dalečín, b. r.)

Historie SDH

Počátky SDH jsou datovány do roku 1892, kdy byl sbor založen místními obyvateli. Aby mohl i nadále fungovat, byl zapotřebí nákup výbroje. Finanční prostředky k tomuto účelu zapůjčil tehdejší továrník, Dominik Trapl. Suma, potřebná k nákupu byla 1 272 zlatých. V začátcích svého působení sbor disponoval čtyřkolovou dvouproudou a přenosnou jednoproudou stříkačkou, spolu se 3 berlovkami. Během prvních 6 let svého fungování napomohl k likvidaci 9 požárů. (Krška, 1898)

Členská základna

V rámci sboru dobrovolných hasičů působí celkem 68 členů. Podíl ženského pohlaví je v porovnání s ostatními sbory výrazně nižší – konkrétně se jedná o 3 ženy. Součástí členské základny je i 10 dětí, působících v rámci dětského družstva.

Zastoupení členů SDH ve výjezdové jednotce je podstatně vyšší, než u jiných JPO kategorie III. V JSDH Dalečín působí 25 členů, ve funkčním složení 1 velitel jednotky, 3 velitelé družstva a 5 strojníků. Celkem 9 osob disponuje specializačním kurzem „*obsluhovatele motorové pily*“ a osvědčení „*nositelů dýchací techniky*“ vlastní 15 jedinců. (Makovský, 2022)

Technická vybavenost, materiální zabezpečení

Za účelem výkonu zásahové činnosti je jednotka SDH Dalečín vybavena řadou technických a věcných prostředků, zahrnující zejména:

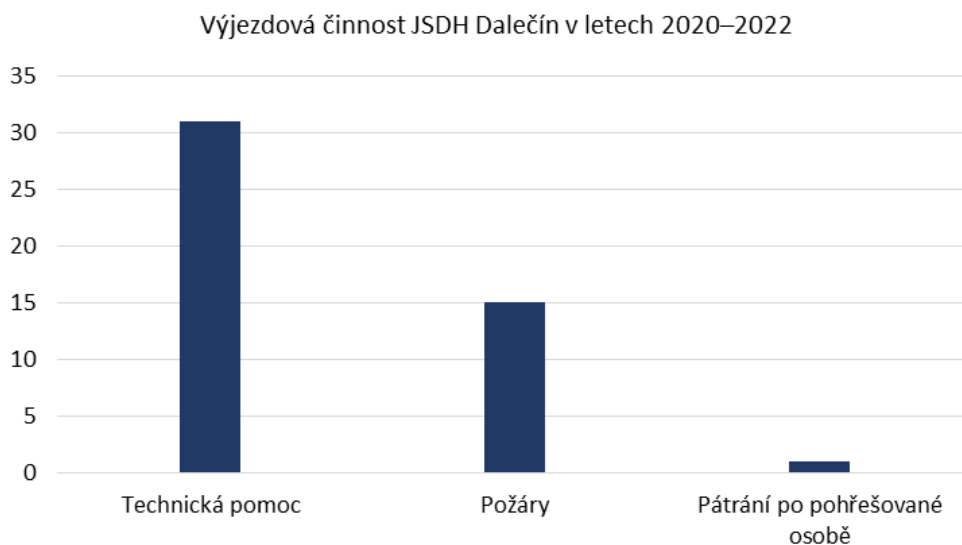
- cisternový automobil CAS 32/6000/600 – S3R Tatra 148,
- dopravní automobil Volkswagen Transporter DA-L1Z,
- přenosná motorová stříkačka PS-12, využívaná primárně při zásahové činnosti,
- náhradní přenosná motorová stříkačka PS-12, určená především k soutěžím v požárním sportu,
- kalové čerpadlo Heron,
- dvě motorové pily Stihl,
- přívěsný vozík Agados,
- 6 ks izolačních dýchacích přístrojů. (Makovský, 2022)

Zásahová činnost jednotky

Z pohledu zásahové činnosti lze konstatovat, že jednotka v naprosté většině případů po vyhlášení poplachu, opustí místo své dislokace. Pokud tomu tak není, nejčastější příčinou je nenaplnění počtu členů v pohotovosti, nezbytného pro výjezd jednotky. V případě požárů se nejčastěji využívá cisternová automobilová stříkačka. Výše uvedený dopravní automobil DA-L1Z slouží především k zásahům, kdy je třeba odstranění nebezpečných stavů nebo použití IDP. (Makovský, 2022)

Během posledních dvou let jednotka vyjela celkem k 47 výjezdům, z nichž nejčastější podíl tvořila technická pomoc – odstranění nebezpečných stavů. Druhým nejpočetněji zastoupeným druhem výjezdu jsou požáry. Součástí zásahové činnosti je i pátrání po pohřešovaných osobách, kterého se jednotka zúčastnila jednou. (Makovský, 2022)

Graf 2 – Statistika výjezdů JSDH Dalečín (Vlastní, 2022)

Shrnutí

Z výše uvedeného lze konstatovat, že je splněn požadavek základního počtu členů výjezdové jednotky SDH obce. Současně s tím všichni z členů splňují podmínky zdravotní a odborné přípravy, nezbytné k výkonu činností v jednotce.

Dle slov velitele je technické a materiální zabezpečení na dobré úrovni. Jeho primárním cílem je postupná obměna techniky a veškerých věcných prostředků PO. Jedná se zejména o plánovaný nákup novější cisternové automobilové stříkačky, spolu s výměnou ocelových tlakových lahví IDP za lahve kompozitní. (Makovský, 2022)

6.2 Jednotky požární ochrany kategorie V

V rámci ORP Bystřice nad Pernštejnem působí celkem 58 jednotek požární ochrany, zařazených do kategorie JPO V, tedy dobrovolné jednotky SDH obcí.

6.2.1 Obec Lísek

Lísek se nachází severozápadně od Bystřice nad Pernštejnem a jeho součástí je obec Vojtěchov, spolu s menší osadou Lísek. V řadě historických pramenů je uveden původní název obce „Lhota“, který byl však roku 1951 změněn a nahrazen názvem současným. (Základní údaje, © 2011–2022) K 1. 1. 2021 zde žilo 396 obyvatel. (Počet obyvatel v obcích České republiky, 2021)

Historie sboru

Prvopočátky sboru sahají až do roku 1893, kdy byl za jeho zakladatele považován tehdejší farář, spolu s několika rolníky. (Krška, 1898) Primárním důvodem vzniku sboru byl rozsáhlý požár, který v té době obec sužoval. Současně s tím došlo i k výstavbě požární zbrojnice. Roku 1951 byl změněn název obce spolu s názvem sboru – nejednalo se tak už o SDH Lhota, nýbrž SDH Lísek. O pár let později byla v obci nainstalována i elektrická siréna, díky které bylo zajištěno včasné varování obyvatelstva, v případě vzniku některé z mimořádných událostí. Od roku 2001 sbor působí ve sloučení spolu s SDH Vojtěchov. (Stříteřský, 2022)

Členská základna

V rámci sboru působí 55 členů s věkovým průměrem 40 let. Podíl zastoupení žen je vzhledem k ostatním sborům výrazně nižší – konkrétně se jedná o 9 žen.

Výjezd je zabezpečován prostřednictvím 11 členů, ve funkčním složení 1 velitel jednotky, 2 velitelé družstva a 3 strojníci. Zbývajících 5 členů působí na pozici „hasič“. Zároveň žádný z členů nedisponuje osvědčením o absolvování některého ze specializačních kurzů. (Stříteřský, 2022)

Technická vybavenost, materiální zabezpečení

Z pohledu technického a materiálního vybavení JSDH Lísek disponuje:

- cisternový automobil CAS 32/6000/600 – S3R Tatra 148,
- dopravní automobil Ford Transit DA-L1Z,
- přenosná motorová stříkačka PS-12,
- přenosná motorová stříkačka PS-16,
- elektrocentrála Honda,
- kalové čerpadlo Heron. (Stříteřský, 2022)

Zásahová činnost jednotky

Vzhledem ke skutečnosti, že jednotka SDH Lísek spadá do kategorie JPO V, není povolávána k zásahům tak často, jako jiné jednotky kategorie JPO II nebo JPO III. Během posledních dvou let proto neměla ani jeden samostatný zásah. (Stříteřský, 2022)

Shrnutí

Na základě rozhovoru s velitelem jednotky probíhá odborná příprava v souladu s příslušnými právními předpisy. Současně s tím je naplněn i základní početní stav členů JSDH obce, který je pro JPO V stanoven na 9 osob. Jednotka se v rámci pravidelné odborné přípravy účastní i každoročních taktických cvičení, pořádaných buď okolními obcemi, nebo jí samotnou. Bohužel však žádný z členů není vlastníkem osvědčení o absolvování některého z možných specializačních kurzů.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že jednotka SDH Lísek disponuje v porovnání s ostatními JPO kategorie V více prostředky, využitelnými v rámci zásahové činnosti.

Cílem velitele je zejména zajištění dostatečného počtu členů, potřebného k akceschopnosti jednotky, spolu s nábojem mladých hasičů a udržení vzájemné spolupráce s obcí. (Stříteřský, 2022)

6.2.2 Obec Písečné

Obec Písečné leží 5 kilometrů severně od města Bystřice nad Pernštejnem. První písemná zmínka je datována do roku 1297 a název je odvozen od písčitého místa, na kterém byla obec údajně založena. (Historie obce Písečné, © 2022) Počet obyvatel byl k 1. 1. 2021 celkem 188. (Počet obyvatel v obcích České republiky, 2021)

Historie sboru

Sbor dobrovolných hasičů obce Písečné byl založen roku 1891. Za zakladatele je považován tehdejší starosta obce Dominik Nečas spolu s rolníkem, Františkem Joklem. Roku 1898 sbor disponoval čtyřkolovou jednoproudou stříkačkou a během prvních 7 let svého fungování napomohl k likvidaci celkem 6 požárů. (Krška, 1898)

Členská základna

V současné době sbor disponuje 63 členy, jejichž věkový průměr je 50 let. Zastoupení mladší generace je zde v podstatné menšině a v budoucnu je třeba počítat s jejím odlivem do větších měst, za účelem pracovních příležitostí. To by mělo za následek snížení počtu členů a omezení činnosti celého sboru. Naopak je třeba vyzdvihnout téměř 35% zastoupení ženského pohlaví mezi členy.

Od června roku 2019 dvě z žen disponují kurzem technik ochrany obyvatelstva a jsou tak zařazeny do jednotky SDH. Na základě *Přílohy č. 4 k vyhlášce č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany* je minimální početní stav členů jednotky stanoven na 9. V JSDH Písečné jich působí 11. Někteří z členů zastávají více funkcí zároveň – tj. na úrovni velitele jednotky působí osoba, která je zároveň i strojníkem. (Trávníček, 2022) Podmínky stanovené vyhláškou splňují.

Technická vybavenost, materiální zabezpečení

V listopadu roku 2017 sbor obdržel prostřednictvím investičních dotací a finanční podpory obce hasičský automobil Ford Transit DA-L1Z. Nové zásahové vozidlo nahradilo předchozí, bohužel již neakceschopné vozidlo Avia.

V rámci dalších technických prostředků jednotka disponuje:

- přívěsný vozík Agados,
- přenosná motorová stříkačka PS-12,
- motorová pila Stihl MS 261. (Trávníček, 2022)

Zásahová činnost jednotky

Během posledních dvou let byla jednotka povolána celkem ke 2 výjezdům. V prvním případě se jednalo o požár lesního porostu a v případě druhém, byla událost vyhodnocena jako planý poplach. (Trávníček, 2022)

Shrnutí

Velitel dobrovolné jednotky je současně i příslušníkem HZS Kraje Vysočina a veškeré náležitosti odborné přípravy, spolu se zdravotními prohlídkami členů probíhají tak, jak by skutečně měly. Zároveň je naplněn i základní početní stav členů JSDH, definovaný v *Příloze č. 4, vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany*.

Technickou vybavenost lze hodnotit kladně. Problémem je však nedostatečný počet osobních ochranných prostředků pro zasahující hasiče – chybí zejména helmy, boty, rukavice i zásahové obleky. Řada členů tak nemá ani možnost k zásahu vyjet.

Současně s tím je třeba poukázat i na další problém – nevytápěná požární zbrojnice. Členové, kteří disponují zásahovými obleky, je proto mají uložené ve svých domovech a v případě přijetí příkazu k výjezdu musí nejdříve domů a až následně na požární zbrojnici, čímž dochází k výraznému zvýšení dojezdových časů jednotky k místu zásahu.

S komplikací se lze také setkat u zaměstnavatelů těchto členů, kteří neumožňují odjezd ze zaměstnání. Na základě slov velitele je třeba zvýšit zájem členů o výkon činností v jednotce. Jedná se zejména o účast na taktických, či prověřovacích cvičeních, kterých se jednotka účastní každoročně, spolu s účastí na pravidelné odborné přípravě. Prospěšné by byly zejména odborné stáže u územně příslušného HZS kraje.

V blízké budoucnosti je plánován nákup 9 kusů zásahových helem Dräger HPS 3500. Cílem velitele jednotky je zejména zajistit potřebné vybavení členů ochrannými prostředky, spolu s neustálým prohlubováním odborných znalostí a dovedností jednotlivých členů. (Trávníček, 2022)

6.2.3 Obec Zvole

Obec Zvole se nachází necelých 9 kilometrů západně od města Bystřice nad Pernštejnem a náleží jí místní části Branišov a Olešinky. Dle historiků byla pravděpodobně založena v roce 1349 a hlavní dominantou je místní kostel Sv. Václava, který byl vybudován na základě projektu Jana Blažeje Santiniho Aichla. (Zvole, b. r.) K 1. 1. 2021 zde žilo 657 obyvatel. (Počet obyvatel v obcích České republiky, 2021)

Historie sboru

Počátky vzniku místního sboru jsou datovány až do roku 1893, jehož zakladatelem byl tehdejší starosta, Jan Málek. Během prvních let svého působení sbor disponoval 2 požárními stříkačkami, háky, žebříky a výzbrojí, v celkové hodnotě 2 200 zlatých a podílel se na likvidaci 9 požárů. (Krška, 1898) V roce 1956 byla postavena místní hasičská zbrojnice, která prošla řadou rekonstrukcí, až do dnešní podoby. Postupem času došlo i k obnově techniky – roku 1977 byla zakoupena DVS Tatra-805, která byla o několik let později převedena do užívání SDH Branišov. (Špičková, 2022)

Členská základna

K lednu roku 2022 bylo ve sboru 61 členů a věkový průměr činil 34 let. V porovnání s ostatními sbory je ukazatel průměru výrazně nižší a v budoucnu by se díky tomu sbor nemusel potýkat s nedostatkem aktivních a mladých členů.

Požadavkem pro akceschopnost jednotky je i základní početní stav členů, který je pro JPO kategorie V stanoven na 9. V případě JSDH Zvole působí 13 členů, ve funkčním složení 1 velitel jednotky, 2 velitelé družstva, 5 strojníků a 5 členů, na pozici „hasič“. Současně s tím 2 členové disponují kurzem „*obsluhovatele motorové pily*“. (Špičková, 2022)

Technická vybavenost, materiální zabezpečení

Z hlediska technického a materiálního zabezpečení jednotka disponuje:

- cisternový automobil CAS 25/3500/200 – M2R Škoda,
- dopravní automobil Ford Transit DA-L1Z,
- dopravní automobil Avia A30,
- přenosná motorová stříkačka PS-8,
- přenosná motorová stříkačka PS-12. (Špičková, 2022)

Zásahová činnost jednotky

Četnost výjezdů jednotky, je obdobně jako u jiných JPO kategorie V, poměrně nízká. Během posledních dvou let byla povolána k likvidaci celkem 4 událostí. Ve všech případech se jednalo o požár. (Špičková, 2022)

Shrnutí

Veškeré náležitosti, stanovené vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, jednotka SDH Zvole splňuje. Odborná příprava probíhá dle platných právních předpisů a všichni z členů disponují platným potvrzením o zdravotní způsobilosti, spolu s osvědčeními o odborné způsobilosti.

V rámci sboru působí i „družstvo mladých hasičů“, které se každoročně účastní řady soutěží. Lze říci, že právě díky mladším generacím, by se v budoucnu místní sbor, ani výjezdová jednotka, nemuseli potýkat s nedostatkem aktivních členů, jako je tomu u jiných SDH, působících na území ORP Bystřice nad Pernštejnem.

Technické a materiální zabezpečení jednotky je dle starostky SDH dostačující. Od března roku 2022 sbor disponuje i novým dopravním automobilem Ford Transit, který přispěje k rychlejším dojezdovým časům, v případě vzniku mimořádné události.

Závěr kapitoly

Lze konstatovat, že výše uvedené jednotky splňují podmínky, stanovené právními a interními předpisy. Dle velitelů jednotek a starostky SDH, je pravidelná odborná příprava členů realizována každoročně a ve stanoveném rozsahu. Zároveň je veden záznam o provedení přípravy, obsahující datum provedení, proškolené téma a seznam zúčastněných členů.

Naprostá většina jednotek se však potýká s nedostatkem aktivních členů, což by v budoucnu mohlo znamenat značný problém, zejména v souvislosti s řešením řady mimořádných událostí, ve správním obvodu. Podpora výkonu činností, prostřednictvím povinných stáží u územně příslušného HZS kraje, by potenciálně mohla zvýšit zájem členů a současně s tím prohloubit i jejich znalosti a dovednosti.

Aby mohly dobrovolné jednotky plnit úkoly, podle § 70 *zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*, je zapotřebí dostatek osobních ochranných prostředků. Jednotkou požární ochrany, která se potýká s jejich nedostatkem, je JSDH Písečné. Lze však říci, že velitel usiluje o zajištění dostatku finančních prostředků pro jejich nákup, tudíž by v budoucnu tento problém měl být vyřešen.

Materiální a technické vybavení výše uvedených jednotek, je na dobré úrovni. Současně s tím všichni z velitelů usilují o neustálou obnovu a nákup novější techniky a věcných prostředků PO, využitelných při zásahu.

V rámci této kapitoly bylo osloveno více jednotek, bohužel však některé z nich odmítly poskytnout informace související s výkonem činností a s odbornou přípravou členů. Primárním důvodem je zejména vědomí, že nespĺňují podmínky stanovené právními a interními předpisy, na základě nichž by mohly být klasifikovány jako neakceschopné.

7 METODA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Ke zpracování praktické části bakalářské práce je využita jedna z kvantitativních metod sběru dat – dotazníkové šetření, doplněná testovými otázkami. Cílovou skupinou jsou členové jednotek SDH obcí, a to zejména kategorie JPO III a JPO V, neboť jednotka PO kategorie II na území ORP Bystřice nad Pernštejnem dislokována není.

Dotazníkové šetření se skládá celkem z 20 otázek a je rozděleno do dvou částí – část A a část B, z nichž každá obsahuje 10 otázek. Jednotlivé odpovědi respondentů jsou zcela anonymní a jsou využity pouze v rámci souhrnného přehledu, nikoliv jednotlivě. Návrhovou část, spolu s výsledky šetření obdrželi v elektronické podobě všichni velitelé dobrovolných jednotek ve správním obvodu.

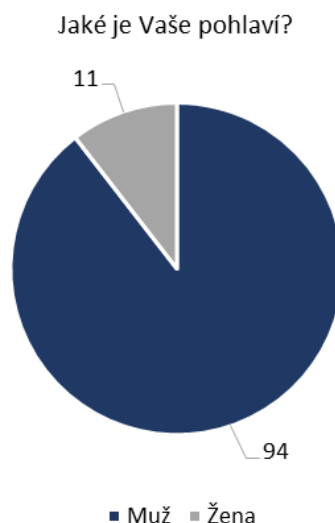
Dotazník byl vytvořen prostřednictvím webové stránky www.surveymonkey.com a jeho podoba je uvedena v Příloze P II.

7.1 Dotazníkové šetření

První část výzkumu se zabývá obecnými údaji o respondentovi a jeho jednotce, spolu s četností provádění náležitostí odborné přípravy. Cílem je zejména zjištění, zda odborná příprava a činnost jednotek probíhá v souladu s platnými právními a interními předpisy a zda je systém vzdělávání efektivní a dostatečný.

Otázka číslo 1 – Jaké je Vaše pohlaví?

Za účelem lepší přehlednosti dotazovaných respondentů byly počáteční tři otázky směřovány k jejich obecné identifikaci.

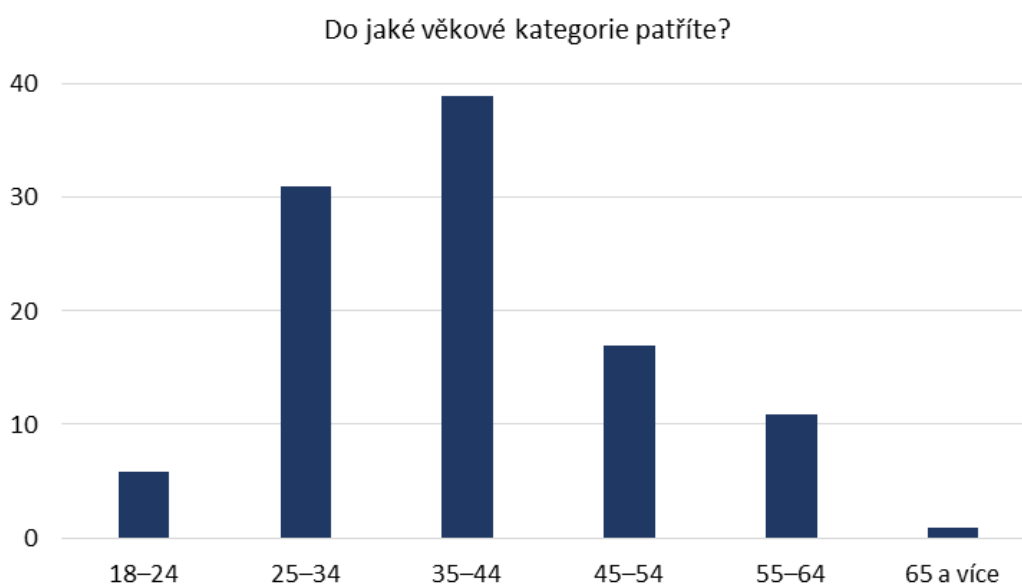
Graf 3 – Pohlaví respondentů (Vlastní, 2022)

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 105 respondentů, z nichž 89,5% podíl tvořili muži, tj. 94 respondentů, a zbylých 10,5 % byly ženy. Podstatně nižší zastoupení žen ve výjezdových jednotkách je řadou velitelů JSDH odůvodněno tím, že se jedná o fyzicky i psychicky náročnou práci, kterou dle jejich názoru, ženy nejsou schopny vykonávat. Problémem by byla i realizace oddělených sociálních zařízení.

Otázka číslo 2 – Do jaké věkové kategorie patříte?

Druhá otázka se soustředila na věkovou skladbu respondentů, která byla rozdělena celkem do 6 kategorií.

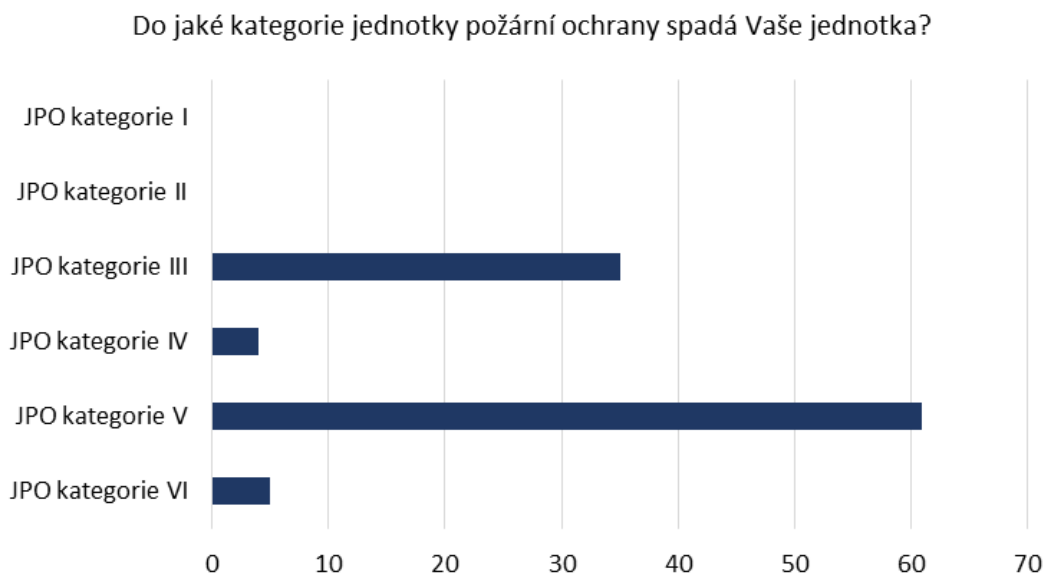

Graf 4 – Věková kategorie respondentů (Vlastní, 2022)

Z grafu je patrné, že největší podíl dotazovaných tvořili respondenti ve věkové kategorii 35–44 let, a to konkrétně 39, tedy 37,1 %. Druhou nejpočetněji zastoupenou věkovou kategorií byli respondenti ve věku 25–34 let. Jejich procentuální zastoupení bylo 29,5 %, tedy 31 dotazovaných. Celkem 17 respondentů uvedlo, že jsou ve věku mezi 45–54 lety. Další zastoupenou věkovou kategorií byli členové JSDHO ve věku 55–64 let a jejich počet byl 11. Podstatně nižší zastoupení měli respondenti ve věku 18–24 let, konkrétně 6, což by vzhledem ke stárnutí obyvatelstva mohlo v budoucnu představovat značný problém, související zejména s nedostatkem mladých a aktivních členů. Zbývající jeden respondent uvedl, že patří do věkové kategorie 65 a více.

Otázka č. 3 – Do jaké kategorie jednotky požární ochrany spadá Vaše jednotka?

V rámci obecného zařazení, byla respondentům položena otázka, týkající se zařazení jejich jednotky do jednotlivé kategorie.

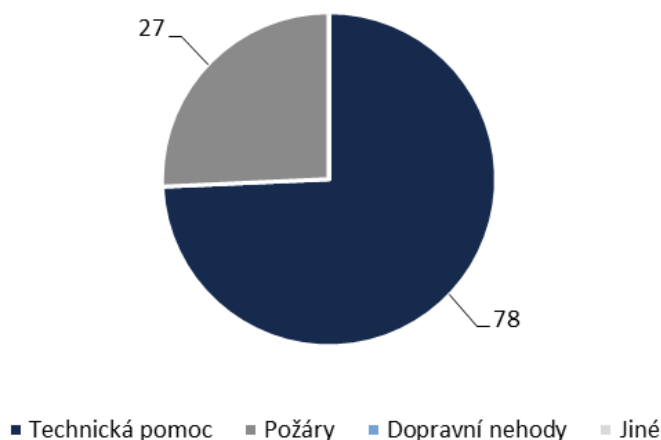
Graf 5 – Kategorie jednotek požární ochrany (Vlastní, 2022)

Z celkového počtu 105 dotazovaných uvedlo 35 z nich, že jsou členy JPO kategorie III. Největší procentuální zastoupení však měli členové jednotek PO kategorie V, a to konkrétně 58,1 %, tedy 61 respondentů. Celkem 9 členů odpovědělo, že jejich jednotka spadá do kategorie JPO IV a JPO VI, což v tomto případě jsou jednotky HZS podniku a jednotky SDH podniku. Je třeba zmínit, že k dotazníku byl povolen přístup pouze prostřednictvím URL odkazu a není tedy možné, aby dotazník vyplnil člen jiné kategorie JPO. Lze tedy předpokládat, že 8,6 % respondentů nemá ponětí o zařazení jejich jednotky do jednotlivých kategorií.

Otázka číslo 4 – Jakého druhu zásahu se nejčastěji účastní Vaše jednotka?

Další otázka byla zaměřena na nejčastější druh zásahu, ke kterému jednotka v rámci své činnosti vyjíždí. Z níže uvedeného grafu vyplývá, že na území ORP Bystřice nad Pernštejnem jsou nejčastější zásahy, vyžadující technickou pomoc. Zde se jedná zejména o odstranění nebezpečných stavů, tj. převážně likvidace spadených stromů. Z hlediska procentuálního zastoupení tyto zásahy tvoří 74,3 % výjezdů jednotek SDH. Zbývajících 25,7 % tvoří požáry, nejčastěji se vyskytující v jarních měsících. Důvodem vzniku bývá převážně nedbalost při pálení klestí.

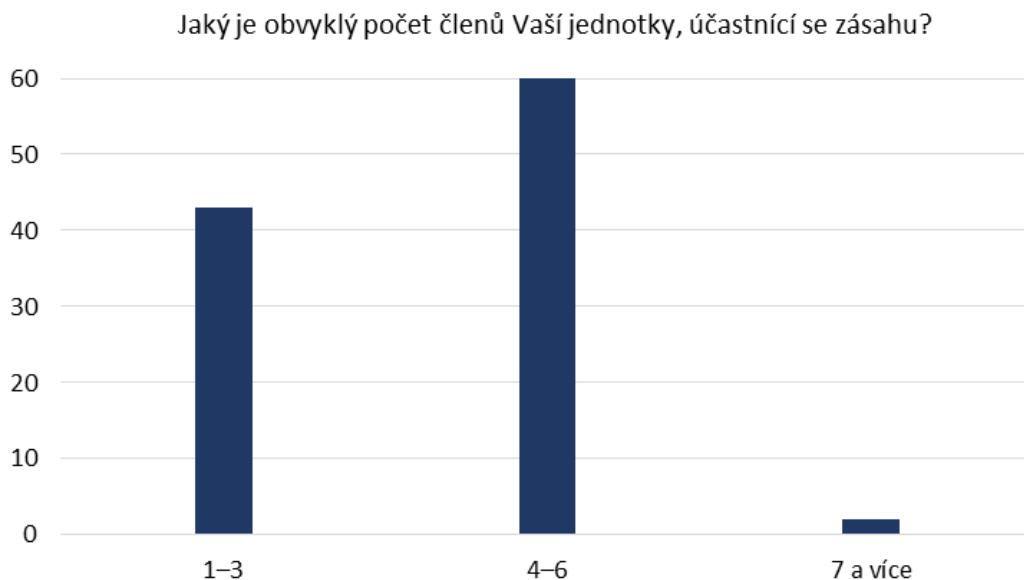
Jakého druhu zásahu se nejčastěji účastní Vaše jednotka?

Graf 6 – Druh zásahu (Vlastní, 2022)

Otázka číslo 5 – Jaký je obvyklý počet členů Vaší jednotky, účastníci se zásahu?

Pátá otázka se zabývá obvyklým počtem členů, vyjíždějícím k zásahům. Dle *Přílohy č. 4, vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO*, je minimální počet členů, připravených k výjezdu, stanoven na 4. V praxi to tedy znamená, že by k výjezdu měli vyjet minimálně 4 členové (ve zmenšeném početním stavu 1+3).

Graf 7 – Počet členů jednotky u zásahu (Vlastní, 2022)

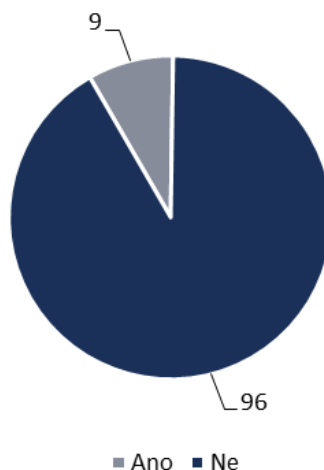
Z grafu je patrné, že 59 % náležitosti splňuje a k výjezdu vyjíždí v minimálním počtu 4 členů, z čehož 1,9% podíl tvoří jednotky, účastníci se výjezdu v počtu 7 a více členů.

Zbývajících 41 % respondentů uvedlo, že jejich jednotka nespĺňuje podmínky stanovené vyhláškou a k výjezdu tedy vyjíždí v nižším početním stavu, než stanovuje vyhláška.

Otázka číslo 6 – Zúčastnil/a jste se někdy v rámci pravidelné odborné přípravy stáže, realizované v součinnosti s HZS kraje na jejich stanicích?

Šestá otázka je zaměřena na stáže, realizované v rámci HZS krajů, pro členy dobrovolných jednotek. Na základě *Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 4/2021*, je doporučeno zejména jednotkám PO kategorie II a III provádět pravidelnou odbornou přípravu v rozsahu 40 % (tj. 16. hodin) formou výcviku celé jednotky, na stanicích územně příslušného HZS kraje.

Zúčastnil/a jste se někdy v rámci pravidelné odborné přípravy stáže, realizované v součinnosti s HZS kraje na jejich stanicích?

Graf 8 – Stáže v rámci HZS ČR (Vlastní, 2022)

Z grafu je patrné, že 91,4 % členů JSDH se nikdy nezúčastnilo stáže, realizované v součinnosti s HZS kraje. Pouhých 8,6 %, tj. 9 členů, z celkového počtu 105 respondentů, minimálně jednou absolvovalo výše zmíněnou stáž. Mezi 9 výše uvedenými respondenty bylo 5 členů JPO kategorie III a zbývajících 4 členové, spadají do kategorie JPO V. I přesto, je však poměr účastníků na odborných stážích, vzhledem k počtu členů jednotek, velice nízký.

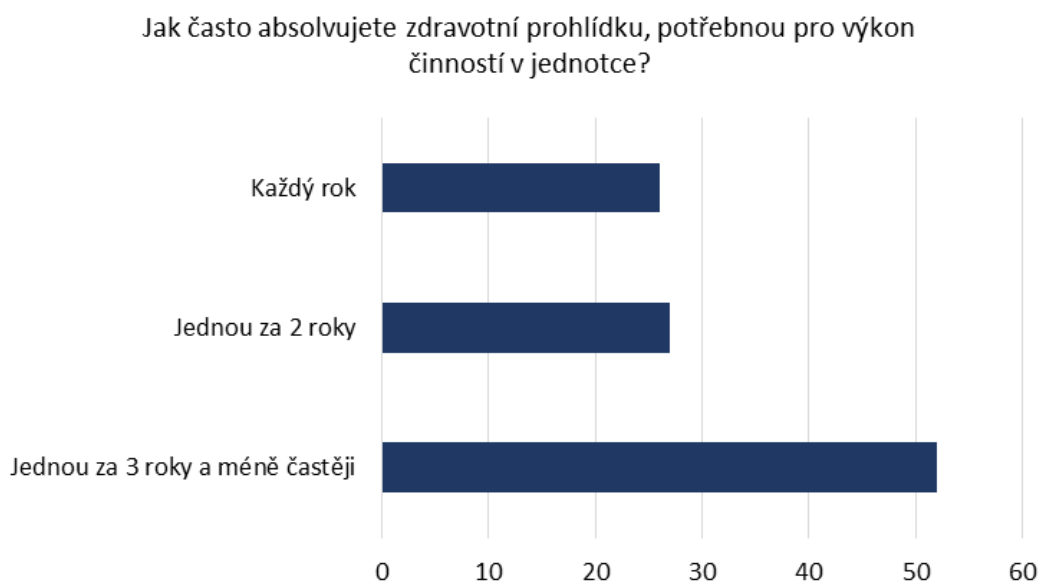
Návrh na zlepšení situace

Jedním z problémů je i fakt, že stáže jsou pouze doporučené. Řada členů dobrovolných jednotek nemá ponětí o možnosti jejich absolvování. Návrhem na zlepšení situace je přechod z pravidelné do základní odborné přípravy, ne pouze doporučeně, ale povinně.

Členové by tak získali mnohem více praktických zkušeností a znalostí od profesionálních hasičů, které by mohli následně využít při výkonu činností v dobrovolné jednotce. Přínosné by to bylo zejména i pro jednotky, které se ročně neúčastní příliš mnoha výjezdů.

Otázka číslo 7 – Jak často absolvujete zdravotní prohlídku, potřebnou pro výkon činností v jednotce?

Sedmá otázka se soustředila na četnost absolvování zdravotních prohlídek, které jsou nezbytné k výkonu činností v jednotce. Každý, kdo vstupuje do výjezdové jednotky jako nový člen, je povinen absolvovat vstupní zdravotní prohlídku. Na základě § 69b zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, dále upraveném v nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků, jsou členové JSDH obce povinni absolvovat i periodické zdravotní prohlídky, a to konkrétně jednou za 2 roky.

Graf 9 – Zdravotní prohlídka členů JSDH (Vlastní, 2022)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že právními předpisy stanovené podmínky splňuje 25,7 % dotazovaných členů, tj. 27, z celkového počtu 105. Celkem 26 členů jednotek SDH absolvuje zdravotní prohlídky každý rok. Otázka pak vyvstává, kdo členům poskytuje finanční náhradu za provedení prohlídky – v úvahu připadá obec, či si to hradí každý ze svých finančních prostředků. Značná část členů, tj. 49,5 % celkového počtu, absolvuje zdravotní prohlídku jednou za 3 roky a méně často.

Návrh na zlepšení situace

Řada velitelů JSDHO si neuvědomuje, že se při jmenování do své funkce zavázala k povinnosti zajištění základní a pravidelné zdravotní prohlídky členů JSDHO. Současně s tím také nesmí připustit, aby byla činnost v jednotce vykonávána osobami, které jsou trvale či přechodně zdravotně nezpůsobilé.

V praxi by následně mohlo dojít k ohrožení života a zdraví nejen zasahujícího hasiče, ale i zachraňovaných osob. Současně s tím by zdravotně nezpůsobilá osoba mohla ztratit nárok na případné pojistné plnění.

Návrhem je zejména kladení podstatně vyššího důrazu na realizaci zdravotních prohlídek dobrovolných členů. Velitel by si měl stanovit např. týdenní časový horizont, v rámci kterého bude prohlídka probíhat, případně po dohodě s lékařem uskutečnit „hromadné prohlídky“ více členů v jednom dni. K evidenci zdravotní způsobilosti by mohlo přispět i plné využívání aplikace Port.all.

Otázka číslo 8 – Jak často absolvujete jako člen výjezdové jednotky přezkoušení znalostí v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?

Osmá otázka byla zaměřena na četnost provádění přezkoušení v oblasti BOZP členů výjezdových jednotek. Na základě § 37 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, jsou členové povinni se podrobit jednou za 2 roky přezkoušení znalostí z oblasti BOZP.

Graf 10 – Přezkoušení v oblasti BOZP (Vlastní, 2022)

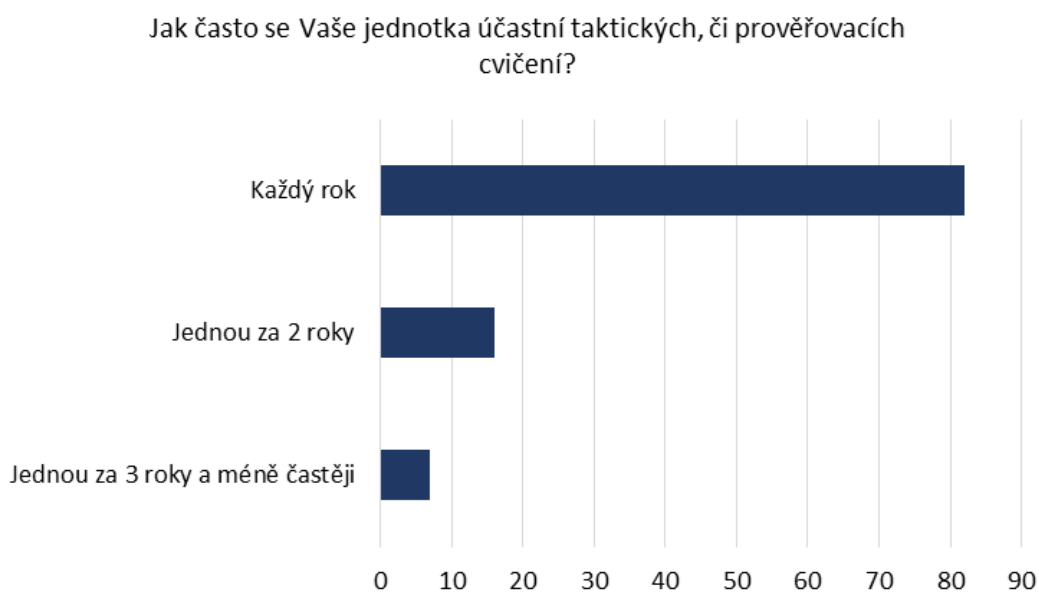
Celkem 44 respondentů, tj. 41,9 % členů jednotek SDH uvedlo, že absolvuje přezkoušení z oblasti BOZP každý rok. Zde vyvstává otázka, zda je tomu tak skutečně, či nikoliv, neboť řada velitelů, na základě anonymních rozhovorů uvedla, že školení členů v oblasti BOZP neprovádí nebo ani neví, že ho má provádět. Dle § 37 vyhlášky č. 247/2001 Sb., postupuje pouhých 8,6 % dotazovaných, tedy 9 členů. Podstatná část respondentů uvedla, že jsou přezkoušeni velitelem jednotky ze znalostí BOZP jednou za 3 roky a méně často.

Návrh na zlepšení situace

Návrhem na zlepšení situace je, že by si daná obec, zřizující příslušnou JSDH, měla stanovit jednou za 2 roky termín, kdy upozorní velitele na nutnost provedení přezkoušení BOZP. Další možností je, že by tuto skutečnost mohl vykonávat i pracovník územně příslušného HZS kraje, který je zodpovědný za oblast IZS a služeb. Současně s tím, by jednotliví členové jednotek SDH měli být informováni o četnosti provádění přezkoušení v oblasti BOZP – nejen prostřednictvím e-mailu, ale i ústního sdělení.

Otázka číslo 9 – Jak často se Vaše jednotka účastní taktických, či prověřovacích cvičení?

Devátá otázka se zabývala četností účasti jednotky na taktických či prověřovacích cvičeních, které jsou součástí pravidelné odborné přípravy a měla by tak být realizována každý rok.

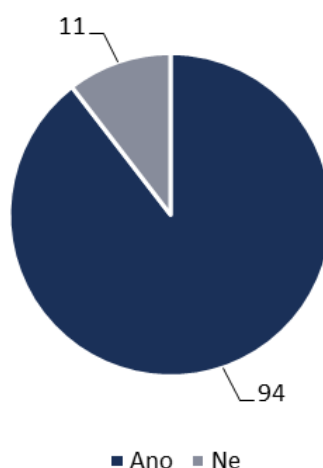
Graf 11 – Prověřovací a taktická cvičení (Vlastní, 2022)

Z grafu je zřejmé, že v porovnání s předchozími dvěma otázkami dopadla tato otázka podstatně lépe. Celkem 78,1 % členů (tj. 82 respondentů) uvedlo, že se každý rok účastní taktických, či prověřovacích cvičení, která jsou potřebná k provedení kompletní pravidelné odborné přípravy. Následujících 7 respondentů se účastní cvičení jednou za 2 roky. Zde je však třeba uvést, že respondenti mohli brát v potaz dvouleté období pandemie Covid-19, kdy nebylo možné tato cvičení realizovat. Zbývajících 15,2 % dotazovaných (tedy 16 členů JSDH) se účastní cvičení jednou za 3 roky a méně často.

Otázka číslo 10 – Myslíte si, že pravidelná odborná příprava, realizovaná velitelem Vaší jednotky, v rozsahu 40 hodin ročně, je dostačující?

Desátá otázka se zabývala názorem členů na časový rozsah provádění pravidelné odborné přípravy.

Myslíte si, že pravidelná odborná příprava, realizovaná velitelem Vaší jednotky, v rozsahu 40 hodin ročně, je dostačující?

Graf 12 – Pravidelná odborná příprava (Vlastní, 2022)

Značná většina dotazovaných, konkrétně 89,5 % si myslí, že rozsah provádění pravidelné odborné přípravy je dostačující. Zbýlých 10,5 % respondentů zastává názor, že odborná příprava dostačující není. V tomto případě vyvstává otázka, zda respondenti, kteří uvedli, že odborná příprava je dostačující, jsou o tom skutečně přesvědčeni nebo tuto odpověď zvolili pouze proto, aby se nároky na odbornou přípravu dále nezvyšovaly a nebyl na ně kladen větší důraz.

7.2 Testová část

Druhá část výzkumu, sestávající z 10 testových otázek, má za cíl zhodnocení úrovně znalostí členů JSDH. Při zpracování bylo vycházeno z témat školení pravidelné odborné přípravy členů jednotek SDH obcí na rok 2021, z požadavků znalostí, obsažených v normách znalostí pro funkci hasič v jednotce SDH obce a z podkladů, poskytnutých jednotlivými veliteli JSDH příslušníkem HZS Kraje Vysočina.

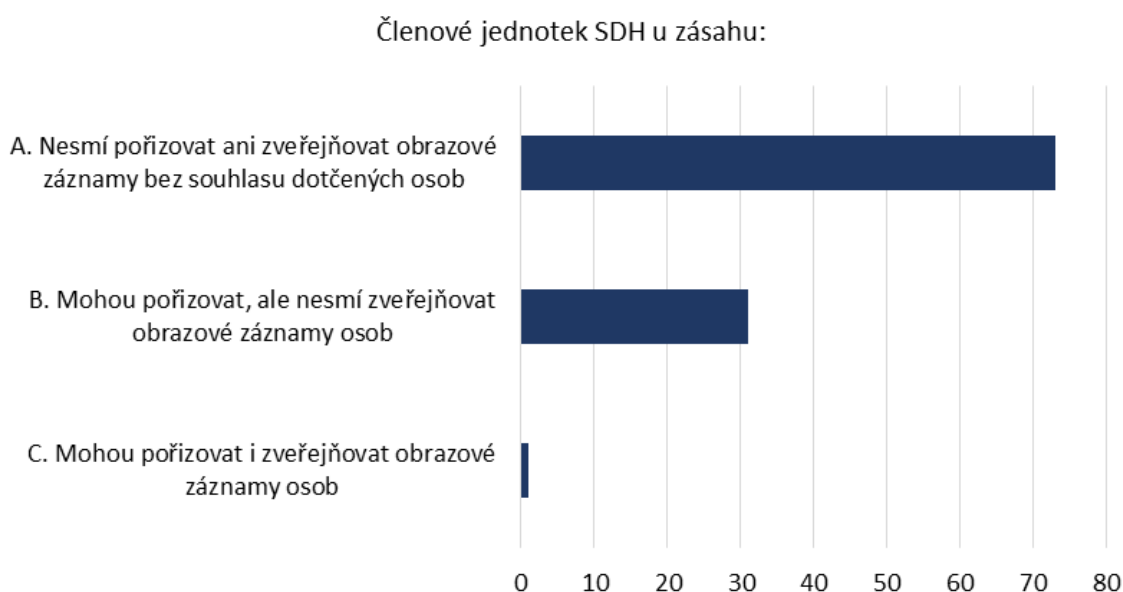
Hranice úspěšnosti byla stanovena na 80 %, obdobně jako u písemného ověřování odborné způsobilosti strojníků, velitelů družstev a velitelů dobrovolných jednotek.

Testové otázky byly následně vyhodnoceny:

- vyhovující – obsahující minimálně 8 a více správných odpovědí,
- nevhovující – obsahující 7 a méně správných odpovědí.

Otázka číslo 11 – Členové jednotek SDH u zásahu:

Jedenáctá otázka se soustředila na pořizování obrazových záznamů při zásahu. Dle *Konspektu odborné přípravy jednotek PO, č. 1-2-08*, není pro členy jednotek SDH obce žádná výjimka, a proto „nemohou pořizovat, natož pak zveřejňovat záznamy, z nichž by byla patrná podoba člověka, nebo kterými by zasáhli do osobnostních práv člověka bez jeho souhlasu.“ (Konspekt 1-2-08, b. r., s. 3)

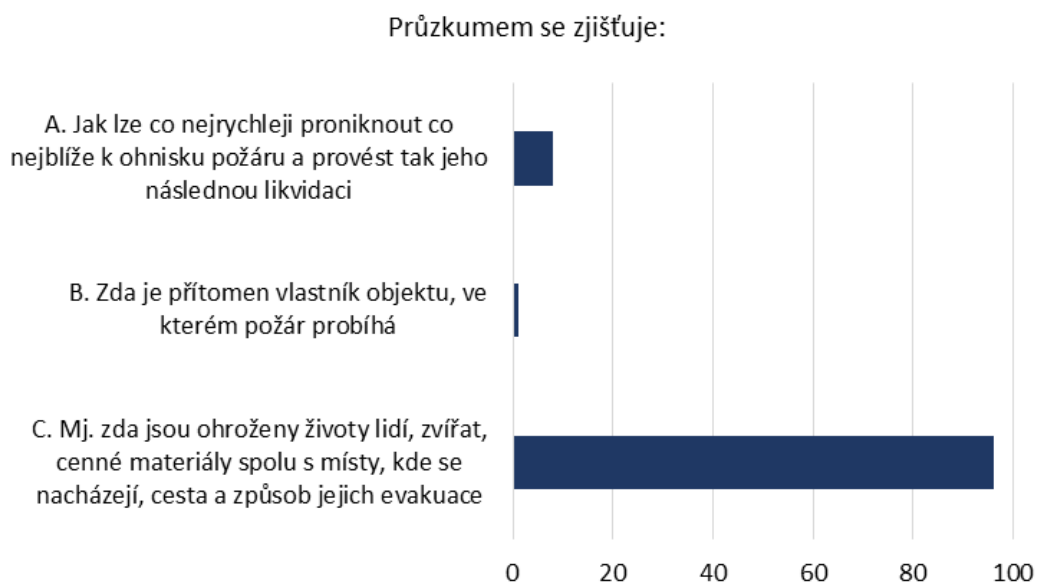

Graf 13 – Pořizování obrazových záznamů (Vlastní, 2022)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že správně odpověděl největší počet respondentů, tedy 69,5 %. Celkem 29,5 % respondentů se domnívalo, že při zásahu mohou pořizovat, ale nesmí zveřejňovat obrazové záznamy osob. Zbylý 1 dotazovaný uvedl, že správnou odpovědí je možnost C.

Otázka číslo 12 – Průzkumem se zjišťuje:

Dvanáctá otázka se zaměřila na průzkum při zásahu. Na základě Metodického listu č. 6, Bojového řádu jednotek požární ochrany, je cílem průzkumu „zjistit, zda jsou ohroženy osoby, zvířata a majetek, rozsah požáru, způsob a směry jeho šíření a druh hořících materiálů.“ (Průzkum, 2017, s. 1)

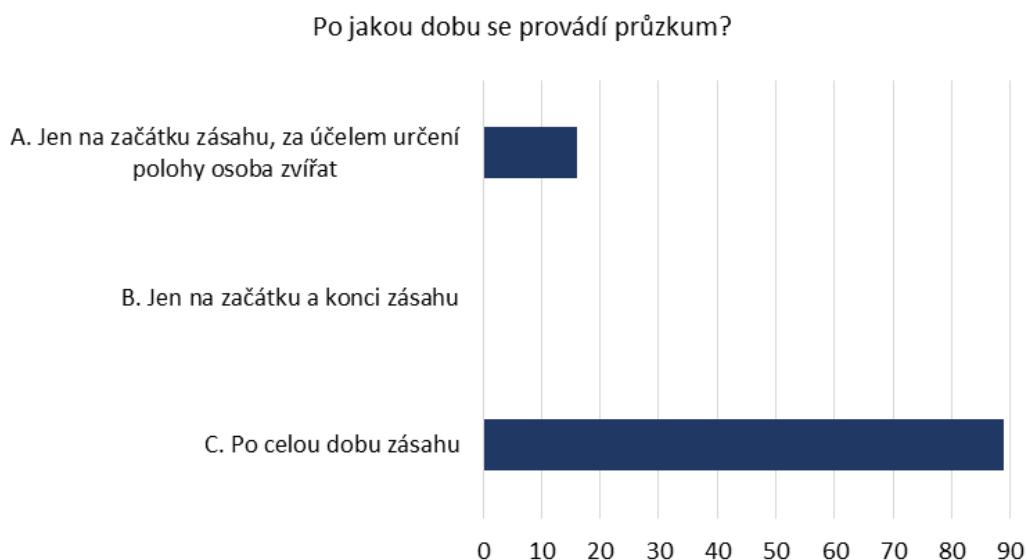
Graf 14 – Cíle provádění průzkumu (Vlastní, 2022)

Z celkového počtu 105 respondentů, správně odpovědělo 96 jednotlivců, tedy možnost C. Možnost B zvolil jeden respondent a zbylých 8 se domnívá, že průzkumem se zjišťuje, jak lze co nejrychleji proniknout k ohnisku požáru, s cílem provedení jeho následné likvidace.

Otázka číslo 13 – Po jakou dobu se provádí průzkum při zásahu?

Třináctá otázka se zabývala dobou, po kterou se provádí průzkum v rámci zásahu. Dle Metodického listu č. 6, Bojového řádu jednotek požární ochrany, se „průzkum provádí po celou dobu zásahu, např. i při dopravě na místo zásahu.“ (Průzkum, 2017, s. 1)

Správnou odpovědí je možnost C, kterou zvolilo 89 respondentů, tj. 84,8 %. Zbylých 15,2 % respondentů si myslí, že se průzkum v rámci zásahu provádí pouze na začátku, a to za účelem zjištění polohy osob a zvířat.

Graf 15 – Rozsah provádění průzkumu (Vlastní, 2022)

Otázka číslo 14 – Při provádění opatření, nezbytných ke zdolávání požáru nebo k zamezení jeho šíření, hasiči:

Čtrnáctá otázka se soustředila na pravomoci členů dobrovolných jednotek, při zásahu. Na základě § 22 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, je vlastník objektu povinen „umožnit vstup na nemovitost k provedení opatření nutných ke zdolání požáru nebo k zamezení jeho šíření, popřípadě k provedení jiných záchranných prací.“ (Česko, 1985)

Při provádění opatření, nezbytných ke zdolávání požáru nebo k zamezení jeho šíření, hasiči:

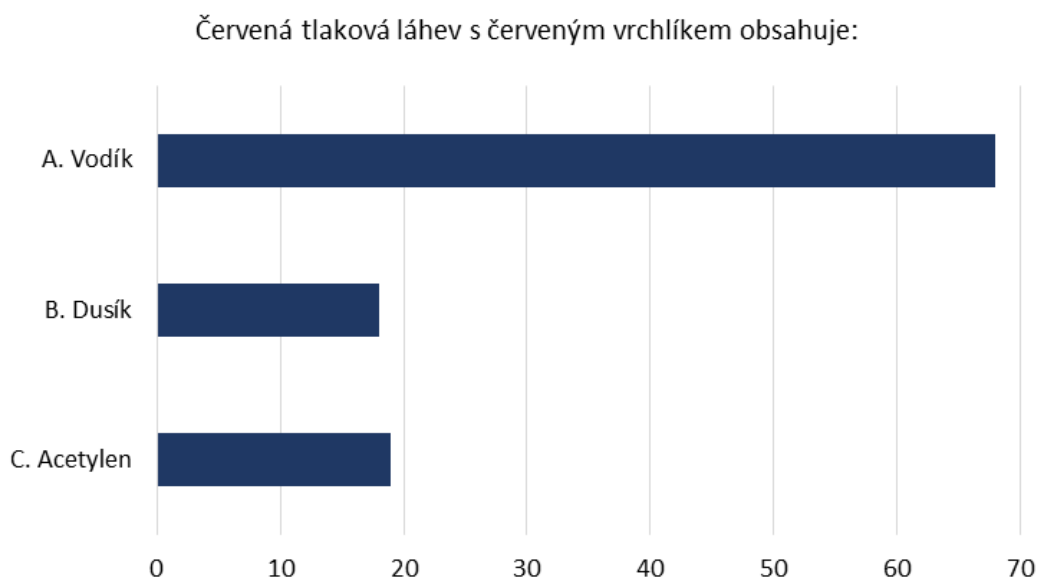

Graf 16 – Oprávnění hasiče (Vlastní, 2022)

Naprostá většina respondentů, konkrétně 97,1 %, zvolila možnost C a odpověděla správně. Zbýlých 2,9 %, tj. 3 respondenti, se domnívá, že na nemovitost mohou vstoupit pouze po předchozím souhlasu vlastníka. Možnost B nezvolil ani jeden z dotazovaných.

Otázka číslo 15 – Červená tlaková láhev s červeným vrchlíkem obsahuje:

Patnáctá otázka se zabývala barevným značením tlakových lahví, které by na základě požadavků na znalosti a dovednosti hasiče jednotky SDH, měl znát každý. V tomto případě je správnou odpovědí možnost A, tedy vodík.

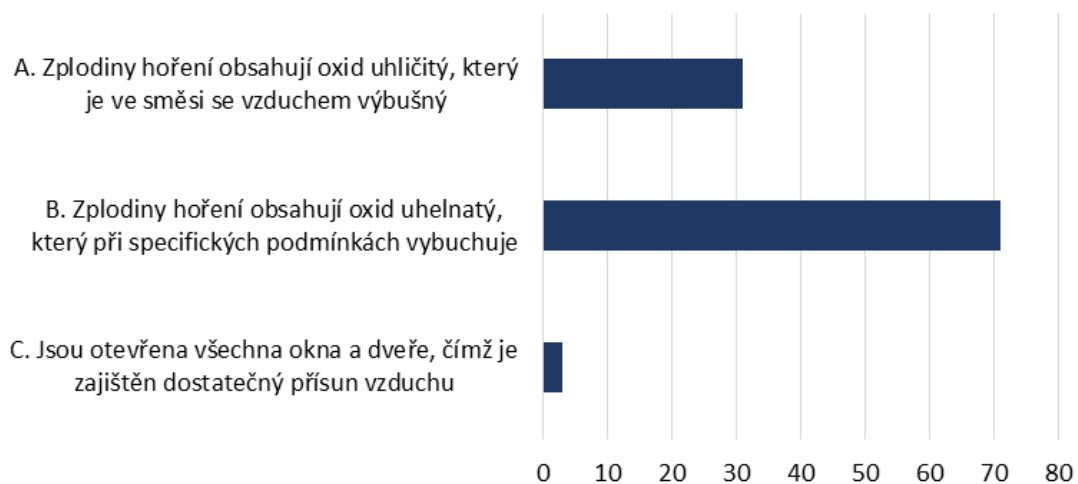
Graf 17 – Barevné značení tlakových lahví (Vlastní, 2022)

Z celkového počtu 105 respondentů jich 68 (tj. 64,8 %) zodpovědělo správně a zvolilo možnost A, tedy vodík. Dalších 18, tedy 17,1 % dotazovaných, uvedlo jako svoji odpověď možnost B – dusík. Zbýlých 18,1 % tvořili respondenti, kteří uvedli jako svoji odpověď možnost C.

Otázka číslo 16 – Při požáru s nedokonalým hořením, např. ve sklepě, může dojít k výbuchu, protože:

Šestnáctá otázka se zabývala příčinami výbuchu v případě požárů s nedokonalým hořením. Správnou odpovědí byla možnost B, neboť v případě nedokonalého hoření vzniká oxid uhelnatý, který za specifických podmínek vybuchuje.

Při požáru s nedokonalým hořením, např. ve sklepě, může dojít k výbuchu, protože:

Graf 18 – Výměna plynů v případě požáru (Vlastní, 2022)

Správnou možnost zvolilo 67,6 % respondentů. Část členů – konkrétně 29,5 %, si myslí, že oxid uhličitý je výbušný. Možnost C zvolilo zbylých 2,9 % respondentů.

Otázka číslo 17 – Za silného mrazu probíhá hoření:

Sedmnáctá otázka se zabývala rychlostí hoření za silného mrazu, která je mnohem intenzivnější, kvůli většímu teplotnímu rozdílu s okolím.

Za silného mrazu probíhá hoření:

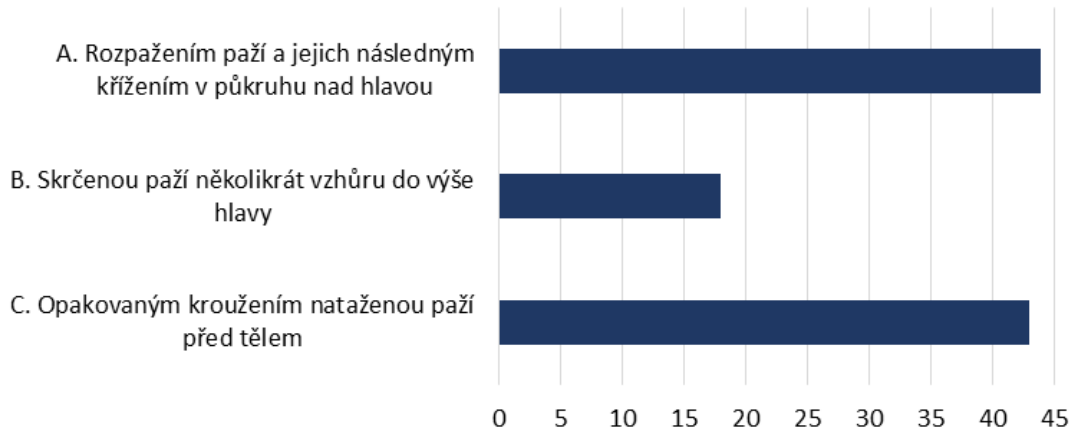
Graf 19 – Rychlost hoření (Vlastní, 2022)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že 64 respondentů uvedlo správnou odpověď, tedy možnost A. Celkem 17 členů se domnívá, že hoření probíhá za silného mrazu pomaleji, vzhledem k nižší rychlosti šíření molekul kyslíku ve vzduchu. Zbýlých 24 respondentů uvedlo, že se dle jejich názoru rychlost hoření, v závislosti na okolní teplotě, nemění.

Otázka číslo 18 – V případě nemožnosti využití radiového spojení či velké vzdálenosti mezi zasahujícími hasiči, se využívá varovný vizuální signál „Nebezpečí! Všichni zpět!“ Ten se provádí:

Na základě požadavků na znalosti a dovednosti hasiče by každý člen dobrovolné jednotky měl znát varovné signály. V případě zásahu by jejich neznalost mohla vést k ohrožení života a zdraví nejen zasahujícího hasiče, ale i jiných zúčastněných osob. Vizuální varovný signál „Nebezpečí! Všichni zpět!“ se provádí opakovaným kroužením nataženou paží před tělem.

V případě nemožnosti využití radiového spojení či velké vzdálenosti mezi zasahujícími hasiči, se využívá varovný vizuální signál "Nebezpečí! Všichni zpět!" Ten se provádí:

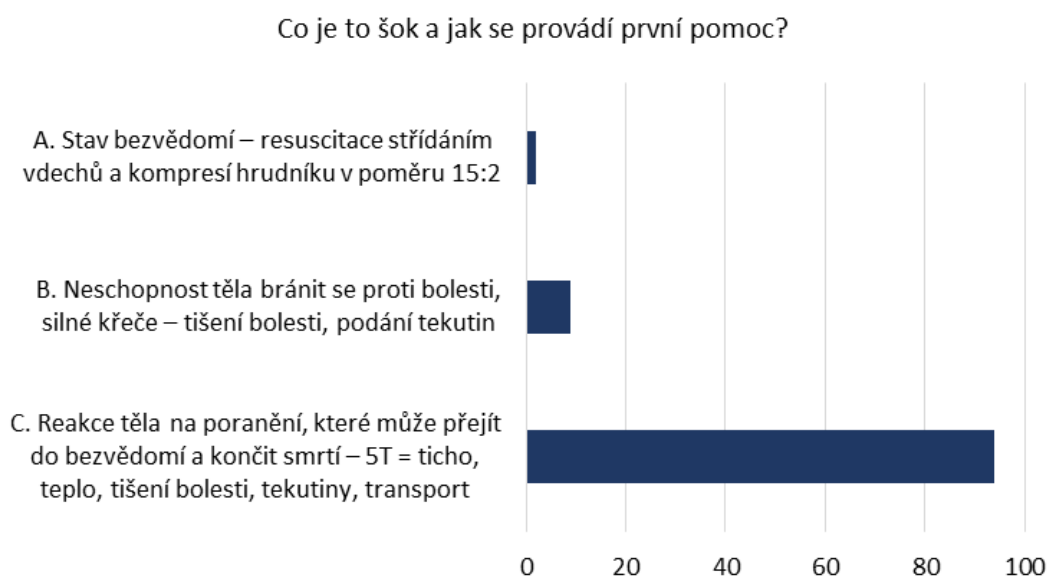

Graf 20 – Varovné signály (Vlastní, 2022)

Procento úspěšnosti zde bylo v porovnání s předchozími otázkami výrazně nižší. Správně odpovědělo pouhých 43 respondentů, tj. 41 %. Nejpočetnější možností, kterou zvolilo 44 dotazovaných, tj. 41,9 %, byla možnost A. V tomto případě se jedná o signál, znamenající žádost o pomoc. Zbýlých 17,1 % respondentů uvedlo jako správnou odpověď možnost B, tedy vizuální signál „Vpřed! Vodu!“.

Otázka číslo 19 – Co je to šok a jak se provádí první pomoc?

Poslední dvě otázky byly soustředěny na zdravotní přípravu členů dobrovolných jednotek. Jednotlivci by měli znát základní zásady poskytování první pomoci, spolu s manipulací a transportem raněných osob. Správnou odpovědí je v tomto případě možnost C, kdy v případě šoku je třeba provést protišoková opatření, tzv. 5T, zahrnující teplo, tekutiny, ticho, tišení bolesti a následný transport raněného.

Graf 21 – První pomoc v případě šoku (Vlastní, 2022)

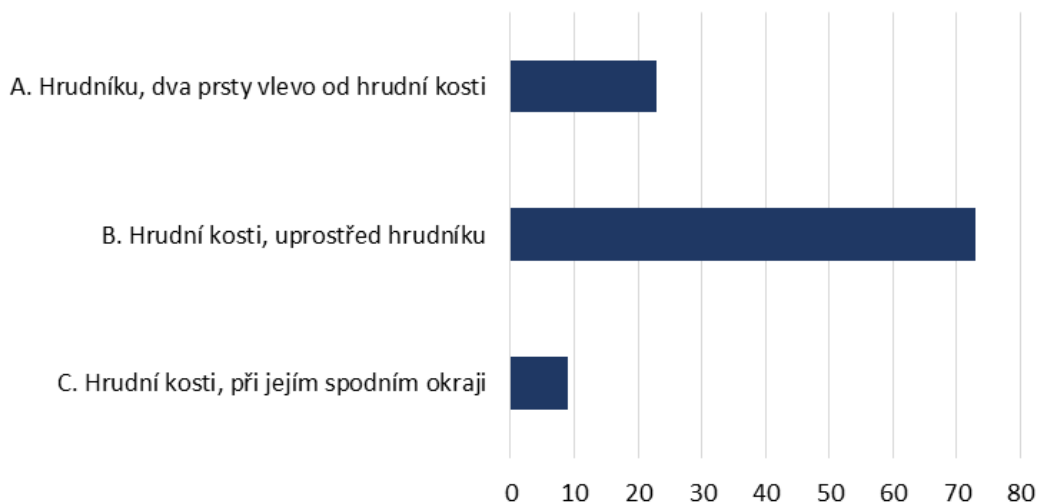
Naprostá většina dotazovaných, konkrétně 89,5 %, zvolila možnost C a zodpověděla tak správně. Celkem 11 respondentů za správnou odpověď buď možnost A nebo možnost B. V prvním případě se jednalo o 1,9 % členů dobrovolných jednotek a ve druhém o zbylých 8,6 %.

Otázka číslo 20 – Nepřímá srdeční masáž se provádí:

Jedna z nejdůležitějších, a zároveň posledních otázek se soustředila na provedení nepřímé srdeční masáže. Správně provedená nepřímá srdeční masáž se provádí na hrudní kosti, uprostřed hrudníku, při frekvenci 100 stlačení za minutu.

Z níže uvedeného grafu vyplývá, že správně odpovědělo 73 respondentů, tj. 69,5 %. Celkem 21,9 % dotazovaných by srdeční masáž provádělo na hrudníku, dva prsty vlevo od hrudní kosti. Zbylých 8,6 % by obdobně, jako v předchozím případě, provedlo srdeční masáž špatně.

Nepřímá srdeční masáž se provádí stlačováním:

Graf 22 – Nepřímá srdeční masáž (Vlastní, 2022)

Vyhodnocení testové části dotazníkového šetření

Z celkového počtu 105 respondentů, testovou část úspěšně splnilo 48 členů dobrovolných jednotek, tj. 45,71 % dotazovaných.

Hranice úspěšnosti byla nastavena následovně:

- 80 % – splnilo 16 dotazovaných,
- 90 % – splnilo 27 dotazovaných,
- 100 % – splnilo 5 dotazovaných.

Příčinou relativně nízké úrovně úspěšnosti mohou být buď nesprávně nastavené požadavky, uvedené v *Pokynu GŘ HZS ČR č. 3/2014*, nebo fakt, že odborná příprava neprobíhá tak, jak by skutečně měla. Zároveň ani u jedné z odpovědí nebyla 100% úspěšnost.

8 NÁVRHOVÁ ČÁST

Zpočátku je třeba zmínit, že členové JSDH působí na bázi dobrovolnosti a veškeré činnosti tak vykonávají v rámci svého volného času. Nicméně připravenost a odbornost dobrovolných hasičů je základním předpokladem pro provedení bezpečného a účinného zásahu, s minimálními následky.

Jedním z předpokladů výkonu činností v jednotce SDH obce je i znalost její kategorizace. S tou by měli být seznámeni všichni členové, kteří se ať již přímo, či nepřímo podílí na jejím fungování.

Z hlediska účasti počtu členů dobrovolných jednotek na zásahu, byl proveden rozhovor s několika příslušníky HZS Kraje Vysočina. Dle jejich názoru je vždy pro profesionální jednotky lepší, když na místo události přijedou alespoň dva členové dobrovolné jednotky, i přesto, že nesplňují minimální počet členů k výjezdu. Zejména v jarním období, kdy probíhá na území ORP Bystřice nad Pernštejnem řada lesních požárů, by spočívala jejich činnost například v zabezpečení dopravy vody. Pokud by však měl být v místě vzniku události člen pouze sám, je tato situace naprosto nepřijatelná.

Návrhem je stanovení výjimky pro případ požáru, v rámci *vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany*, která by stanovila, že pokud v místě události zasahuje minimálně jedna profesionální jednotka, členové SDH, disponující CAS, mohou vyjet i v nižším početním stavu, než je stanoven – vždy však minimálně dva. Jejich činnost by tak spočívala v zajištění dostatečného množství vody.

S tím se pojí i jeden z hlavních problémů dobrovolných jednotek na území ORP Bystřice nad Pernštejnem – nedostatečný počet aktivních členů. V tomto ohledu by mohly být členům prospěšné právě povinné odborné stáže u profesionálních hasičů, které by přispěly nejen ke zvýšení znalostí a odbornosti jednotlivých členů, ale napomohly by i zvýšení zájmu o výkon činností v dobrovolných jednotkách. Přenos teorie do praxe by znamenal pro řadu členů zajímavou příležitost, jak uplatnit svůj zájem a zvýšit profesionalitu. Důkazem je i fakt, že praktickou část – tj. taktická a prověřovací cvičení, realizuje více jednotek, než např. teoretické přezkoušení znalostí v oblasti BOZP.

Doporučením je v tomto případě zařazení výše uvedených stáží do osnov odborné přípravy ne pouze doporučeně, nýbrž povinně. Na základě předchozí dohody by stáže mohly být realizovány i o víkendech, čímž by odpadla nutnost řešení finančních náhrad od zaměstnavatelů.

Opět je však třeba zmínit, že jednotky jsou dobrovolné a ke správnému fungování systému je třeba ochota a zájem jednotlivců.

Důležitým prvkem pro funkci jednotek jsou i periodické zdravotní prohlídky, přezkoušení z BOZP a účast na taktických, či prověřovacích cvičeních. Zde je třeba začít klást podstatně vyšší důraz na jejich realizaci, nejen ze strany obcí, které jsou zřizovateli, ale i ze strany územně příslušného HZS kraje. Pokud by došlo k úrazu či jiné nepříjemné události, hasič by mohl ohrozit nejen svůj život, ale i životy ostatních.

Významným pokrokem v oblasti této problematiky by bylo plné užívání a rozšíření aplikace Port.all. Velitelům JSDH je díky ní umožněno vést evidenci zásahové činnosti, technických prostředků a členů výjezdových jednotek spolu s osvědčeními, o jejich odborné způsobilosti. Bohužel však naprostá většina nejen velitelů, ale i jednotlivých členů nemá o této aplikaci žádné povědomí.

Návrhem je zejména zahrnutí jejího povinného využívání v rámci jednotek SDH obcí, do *Pokynu GŘ HZS ČR č. 3/2014* a rozšíření funkcí, které by mohli jednotliví velitelé v rámci ní využívat. V rozsahu využití aplikace nemá velitel oprávnění vložit data o provedení poslední zdravotní prohlídky, či vést evidenci oprav a kontrol techniky a věcných prostředků PO. Současně s tím by zde měla být i možnost zasílání upozornění, kdy je třeba danou odbornou přípravu provést. Značnou výhodu by to znamenalo i pro OPIS a územně příslušný HZS kraje, který by měl potřebná data kdykoliv k dispozici. Podmínkou je však průběžná aktualizace dat a svědomitost, při jejich vkládání.

I přes to, že by měla být odborná příprava prováděna VJ, v řadě případů tomu tak není. Členové mnohdy nemají k dispozici dostatečné penzum informací, které by mohli uplatnit v rámci výkonu činností v jednotce. Obdobně také způsob provádění odborné přípravy se jeví poměrně neobjektivním. Často se lze setkat s „hromadnými akcemi“, kdy velitelé poskytnou členům podpisové archy, přičemž pouze zmíní, že právě úspěšně absolvovali pravidelnou odbornou přípravu. Ve skutečnosti tak žádné přezkoušení ani neproběhne. Neobjektivnost a nedůraznost však může vést v konečném důsledku i k újmě na zdraví, případně ohrožení života některých jedinců. Bylo by proto vhodné, aby přezkoušení prováděla nezávislá osoba, nejlépe však pracovník územně příslušného HZS kraje.

Závěrem je třeba zmínit, že vše má svá pravidla proto, aby byla dodržována. Cílem je zejména napomoci ke zlepšení a správnému fungování systémů a jejich neakceptování může mít mnohdy fatální následky.

ZÁVĚR

Činnost dobrovolných jednotek na území ORP Bystřice nad Pernštejnem je důležitá pro fungování systému a napomáhá profesionálním jednotkám při řešení řady mimořádných událostí a krizových situací. Nicméně aby mohlo dojít k provedení efektivního, bezpečného a rychlého zásahu, měly by se dobrovolné jednotky podrobovat pravidelné odborné přípravě, která je v těchto případech klíčová. Současně s tím zaujímá důležité místo i financování, nezbytné pro zajištění dostatku techniky a věcných prostředků PO.

Cílem bakalářské práce bylo vytvoření návrhu případných změn a opatření, v aktuálním systému vzdělávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí. Dílčím cílem bylo vypracování teoretického vstupu do dané problematiky a následná analýza výsledků dotazníkového šetření a testové části.

Na jejich základě bylo zjištěno, že odborná příprava jednotek SDH ve většině případů neprobíhá skutečně tak, jak by měla a jeví se tedy nedostatečnou. Velitelé mnohdy ani nemají ponětí, co jejich funkce skutečně obnáší a k čemu se při přijetí zavázali. Současně s tím se neorientují v právních a interních předpisech, vztahujících se k dané problematice.

V rámci praktické části bakalářské práce byla provedena i řada rozhovorů s výše uvedenými veliteli, vedoucí ke zjištění, že u některých jednotek probíhá odborná příprava formou tzv. „hromadných akcí“. V takovém případě jsou členům předloženy pouze podpisové archy, prokazující provedení odborné přípravy a skutečná příprava tak ani neproběhne. Tento způsob realizace se bohužel stává čím dál častějším. Je třeba si uvědomit, že neproškolení a neodborně způsobení členové mohou být nejen svým jednáním, ale i výkonem činností v rámci zásahu vystaveni podstatně vyššímu riziku, které může v konečném důsledku vést i k újmě na zdraví jak zasahujícího hasiče, tak i ostatních zúčastněných osob.

Důležité místo v systému fungování dobrovolných jednotek zaujímá i jejich financování. Některé z jednotek nemají přístup k dostatku finančních zdrojů, což v konečném důsledku vede k potížím s vybaveností osobními ochrannými prostředky zasahujícího hasiče, či s údržbou techniky a věcných prostředků.

Ukázalo se, že je důležité věnovat pozornost i aplikaci teoretických znalostí do praxe. Pro řadu členů by to mohla být příležitost, ke zvýšení zájmu o činnost v dobrovolné jednotce. Současně s tím by to bylo i jedno z možných řešení problému nedostatečného počtu aktivních členů v dobrovolných jednotkách, na území ORP Bystřice nad Pernštejnem.

Ve skutečnosti tak k výjezdu mnohdy vyjíždí i nižší počet členů, než je stanoven pro družstvo o zmenšeném početním stavu (1+3), či jednotka nevyjede vůbec.

Při zpracování práce byla oslovena i řada velitelů dobrovolných jednotek, bohužel však někteří z nich odmítli poskytnutí informací, souvisejících s výkonem činností a odbornou přípravou členů. Primárním důvodem je zejména vědomí, že nesplňují podmínky, stanovené právními a interními předpisy, na základě nichž by mohly být klasifikovány jako neakceschopné.

Neustále se zvyšující potřeba zajištění organizované skupiny osob, která bude v případě potřeby schopna plnit úkoly nejen na úseku ochrany obyvatelstva, vyžaduje nejen dostatek materiálních prostředků, ale i zajištění vzájemné spolupráce a ochoty jednotlivců, s cílem vytvoření funkčního systému.

Výchozí údaje praktické části potvrzují původní záměr zpracování práce, v rámci kterého byla vypracována řada návrhů, které by měly vést ke zlepšení aktuálního stavu vzdělávání členů dobrovolných jednotek a k zajištění jejich rozvoje. Závěrem lze konstatovat, že stanovené cíle práce byly splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANONYM, 2022a. Příslušník Policie ČR – obvodní oddělení Bystřice nad Pernštejnem [ústní sdělení]. Bystřice nad Pernštejnem, 24. 2. 2022.

ANONYM, 2022b. Zdravotnický záchranář ZZS Kraje Vysočina – výjezdová základna Bystřice nad Pernštejnem [ústní sdělení]. Bystřice nad Pernštejnem, 6. 3. 2022.

Cvičení, © 2021. *HZS Ústeckého kraje: Integrovaný záchranný systém* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-integrovan-y-zachranny-system-cviceni.aspx>

ČESKO, 1985. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133/zneni-20180101#cast4>

ČESKO, 2000a. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO, 2000b. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO, 2001a. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>

ČESKO, 2001b. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKO, 2003. Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-352#f2459335>

ČESKO, 2008. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO, 2009. Pokyn GŘ HZS ČR č. 7/2009, kterým se stanoví postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení. In: *Sbírka interních aktů GŘ HZS ČR*.

Generální ředitelství HZS ČR, ročník 2009, částka 7. Dostupné také z: <https://www.hzscr.cz/soubor/pokyn-7-2009-z-3-2-1-pdf.aspx>

ČESKO, 2011. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>

ČESKO, 2012. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

ČESKO, 2014. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GŘ HZS ČR. In: *Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR*. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, ročník 2014, částka 3, Čj. MV-1996-1/PO-IZS-2014.

ČESKO, 2015. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

ČESKO, 2021. Pokyn GŘ HZS ČR č. 4/2021, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR. In: *Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR*. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, ročník 2021, částka 4. Dostupné také z: <https://www.hzscr.cz/soubor/4-2021-pop-jpo-pdf.aspx>

Feuerwehrwesen in Österreich, © 2021. *Freiwillige Feuerwehr Bad Sauerbrunn* [online]. [cit. 2021-12-21]. Dostupné z: <http://www.ff-bs.at/index.php/2015-01-12-22-11-39/wissenswertes/513-feuerwehrwesen-in-oesterreich>

Fire Rescue Service of the Czech republic, b. r. In: *Fire Rescue Service of the Czech republic* [online]. The General Directorate of Fire Rescue Service of CR [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/hzs-cr-gb-pdf.aspx>

Fungování SDH dle nového Občanského zákoníku, © 2021. *Sbor dobrovolných hasičů obce Dobrá Voda u Hořic* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <https://www.sdh-dobravoda.cz/clanky/informace-pro-cleny-sdh/fungovani-sdh-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku.html>

HANUŠKA, Zdeněk, 2008. *Organizace jednotek požární ochrany*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.

HEIJNDIJK, Marianne, © 2013–2022. Fire Service organisation and education in the Netherlands. *StudyLib* [online]. Fire Service Academy [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://studylib.net/doc/18277555/fire-service-organisation-and-education-in-the-netherlands>

Historie města Bystřice nad Pernštejnem, © 2021. *Bystřice nad Pernštejnem: Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2021-12-27]. Dostupné z: <https://www.bystricenp.cz/historie>

Historie obce Písečné, © 2022. *Obec Písečné* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://obec-pisecne.cz/historie/>

Charakteristika SO ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2013. *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Jihlavě* [online]. [cit. 2021-12-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_so_orp_bystrice_nad_pernstejnem

JANŮ, František, příslušník HZS Kraje Vysočina [ústní sdělení]. Žďár nad Sázavou, 1. 11. 2021.

Jednotky PO, © 2021. HZS hlavního města Prahy [online]. [cit. 2021-12-21]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx>

KAVAN, Štěpán, 2015. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-87472-92-7.

Konspekt 1-2-08: Pořizování záznamů, poskytování informací z místa zásahu, mlčenlivost, b. r. Souhrn metodických předpisů pro JPO: Pořizování záznamů, poskytování informací z místa zásahu, mlčenlivost [online]. MV - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: http://metodika.cahd.cz/konspekty/1_2_08.pdf

KRŠKA, Titus, 1898. *Hasičská kronika: Jubilejní spis*. Ústřední jednota hasičská markrabství Moravského.

LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-287-9.

MAKOVSKÝ, Eduard, 2022. Velitel jednotky SDH Dalečín [ústní sdělení]. Dalečín, 11. 3. 2022.

Mapa kriminality: ORP Bystřice nad Pernštejnem, 2021. *Kriminalita Policie* [online]. [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/>

Metodika pro zřizování jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, 2014. *Hasiči vzdělávání: Vzdělávací portál jednotek požární ochrany* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství HZS ČR [cit. 2021-11-07]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim_IZS/f_zaloha_dokumentu_metodik_a-zrizovani-jsdho-2009-aktual-2014.pdf

MLEZIVA, Zdeněk, 2016. Funkce členů výjezdové jednotky JSDHO. *Hasiči Domažlice* [online]. Domažlice: Sbor dobrovolných hasičů Domažlice [cit. 2021-11-19]. Dostupné z: <https://www.hasicido.cz/faq/funkce-clenu-vyjezdove-jednotky-jsdho/>

Norma znalostí pro funkci hasič v jednotce SDH obce nebo jednotce SDH podniku: Č.j. MV-3270-7/PO-OVL-2014, 2014. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/8-nz-sdh-hasic-7-pdf.aspx>

O nás, 2008. *Dobrovolní hasiči: Oficiální informační server Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* [online]. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://old.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2

Obec Dalečín, b. r. *Obec Dalečín: O obci* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.dalecin.cz/obec/o-obci/>

PECL, Jan, 2009. Jednotky PO. *Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina* [online]. [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kraje-vysocina-menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po-jednotky-po.aspx>

PECL, Jan, 2014. Normy znalostí. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/normy-znalosti.aspx>

Počet obyvatel v obcích České republiky, 2021. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142756350/1300722103.pdf/53ded62a-5c7c-45ba-b17f-ba60021e5c54?version=1.1>

Počet obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností, 2021. In: *Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích* [online]. [cit. 2022-04-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142756350/1300722102.pdf/3f41addb-f0f1-45a7-b1f1-aa7950f55e4f?version=1.1>

Policie ČR: Jevišovice, b. r. In: *Obec Černín* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.cernin-zn.cz/policie-cr-jevisevice>

Průzkum: Metodický list číslo 6, 2017. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství HZS ČR [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/1-o-o-ml6-r-pruzkum-pdf.aspx>

Přehled událostí stanice Bystřice nad Pernštejnem, 2021. *Webohled: Hasiči* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <http://webohled.hasici-vysocina.cz/udalosti/>

ROMAN, Josef, 2022. Velitel jednotky SDH Bystřice nad Pernštejnem [ústní sdělení]. Bystřice nad Pernštejnem, 6. 3. 2022.

SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR, 2019. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. ISBN 978-80-7408-192-7.

SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ, 2010. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-59-4.

Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem: oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu, 2015. *Bystřice nad Pernštejnem: Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://www.bystricenp.cz/pdf/strategie.pdf>

STŘÍTEŘSKÝ, Oto, 2022. Velitel jednotky SDH Lísek [ústní sdělení]. Lísek, 17. 3. 2022.

ŠPIČKOVÁ, Hana, 2022. Starostka SDH Zvole [ústní sdělení]. Zvole, 6. 3. 2022.

TRÁVNÍČEK, Jiří, 2022. Velitel jednotky SDH Písečné a příslušník HZS Kraje Vysočina [ústní sdělení]. Písečné, 8. 1. 2022.

Typy výjezdových skupin, b. r. *Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina* [online]. [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.zzsvysocina.cz/typy-vyjezdovych-skupin/ds-1002/p1=1011>

VÍCHOVÁ, Lenka, 2015. Benchmarking ORP Bystřice nad Pernštejnem: projekt systémové podpory rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. *Bystřice nad Pernštejnem: Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2021-12-27]. Dostupné z: [https://www.bystricenp.cz/pdf/benchmarking\(1\).pdf](https://www.bystricenp.cz/pdf/benchmarking(1).pdf)

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2014. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2477-8.

Vírská přehrada, © 2021. *Digitální atlas zaniklých krajín: Projekt NAKI, Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění* [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <http://www.zaniklekrajiny.cz/atlas/modelova-uzemi/2020/virska-prehrada>

Víte, v čem se liší JSDH a SDH, © 2021. *Městská část - Praha Běchovice* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: <http://www.praha-bechovice.cz/volny-cas/spolkovy-zivot/behovicti-hasici/vite-v-cem-se-lisi-jsdh-a-sdh/>

Výroční zpráva 2020, 2021. In: *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/vyrocnizprava/2020/VZ_2020_SHCMS_NAHLED_dvoustranky.pdf

Základní - pravidelná odborná příprava členů, 2016. *Hasiči vzdělávání* [online]. Frýdek - Místek: SOŠ PO a VOŠ PO [cit. 2021-11-05]. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>

Základní údaje: Obec Lísek, © 2011 - 2022. *Obec Lísek: Lhota - Lísek - Vojtěchov* [online]. [cit. 2022-04-13]. Dostupné z: <https://www.lisek.cz/zakladni-udaje/>

Základní zaměření pravidelné odborné přípravy, 2021. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/temata-pravidelne-op-2021-pdf.aspx>

ZAORALOVÁ, Nicol, 2015. Zrušení pravidelné zkoušky sirén ve středu 4. března 2015. In: *HZS Ústeckého kraje* [online]. Praha: MV - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-informacni-servis-zpravodajstvi-2015-brezen-zruseni-pravidelne-zkousky-siren-ve-stredu-4-brezna-2015.aspx>

Zvole: Kraj Vysočina, b. r. Místopisy: Místopisný průvodce po České republice [online]. Valašské Meziříčí: Wanet [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2720/zvole/>

Život až na prvním místě: Hvězda života, 2015. In: *Paramedikcz* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <http://paramedikcz.blogspot.com/2015/07/hvezda-zivota.html>

ŽLIČAŘ, Denis, 2022. Člen JSDH Bystřice nad Pernštejnem [ústní sdělení]. Bystřice nad Pernštejnem, 4. 3. 2022.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AS	Automobilová stříkačka
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČR	Česká republika
DVS	Dopravní vozidlo stříkačky
GŘ HZS	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru
HZS	Hasičský záchranný sbor
IDP	Izolační dýchací přístroj
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
LZS	Letecká záchranná služba
MV	Ministerstvo vnitra
NL	Nebezpečná látka
OO	Ochrana obyvatelstva
OPIS	Operační a informační středisko
PO	Požární ochrana
RLP	Rychlá lékařská pomoc
RV	Rendez Vous
RZP	Rychlá zdravotnická pomoc
SKPV	Služby kriminální policie a vyšetřování
ÚO	Územní odbor
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Znak HZS (Zaoralová, 2015)	15
Obrázek 2 – Znak PČR (Policie ČR, b. r.).....	18
Obrázek 3 – Znak ZZS (Život až na prvním místě, 2015).....	19
Obrázek 4 – Seznam témat pravidelné odborné přípravy na rok 2021 (Základní zaměření pravidelné odborné přípravy, 2021).....	30
Obrázek 5 – SO ORP Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022).....	38
Obrázek 6 – Stanice HZS Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022)	41
Obrázek 7 – Stanice PČR Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022)	42
Obrázek 8 – Stanice ZZS Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022).....	43

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami PO (Česko, 1985).....	17
Tabulka 2 – Operační hodnota jednotek požární ochrany (Pecl, 2009).....	22
Tabulka 3 – Základní početní stav členů jednotky SDH obce (Metodika pro zřizování jednotek ..., 2014)	26
Tabulka 4 – Odborná příprava členů jednotek SDH obce (Česko, 2014)	33

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Statistika výjezdů JSDH Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2022).....	46
Graf 2 – Statistika výjezdů JSDH Dalečín (Vlastní, 2022)	49
Graf 3 – Pohlaví respondentů (Vlastní, 2022)	56
Graf 4 – Věková kategorie respondentů (Vlastní, 2022)	57
Graf 5 – Kategorie jednotek požární ochrany (Vlastní, 2022)	58
Graf 6 – Druh zásahu (Vlastní, 2022).....	59
Graf 7 – Počet členů jednotky u zásahu (Vlastní, 2022)	59
Graf 8 – Stáže v rámci HZS ČR (Vlastní, 2022)	60
Graf 9 – Zdravotní prohlídka členů JSDH (Vlastní, 2022).....	61
Graf 10 – Přezkoušení v oblasti BOZP (Vlastní, 2022)	62
Graf 11 – Prověřovací a taktická cvičení (Vlastní, 2022).....	63
Graf 12 – Pravidelná odborná příprava (Vlastní, 2022)	64
Graf 13 – Pořizování obrazových záznamů (Vlastní, 2022).....	65
Graf 14 – Cíle provádění průzkumu (Vlastní, 2022)	66
Graf 15 – Rozsah provádění průzkumu (Vlastní, 2022).....	67
Graf 16 – Oprávnění hasiče (Vlastní, 2022)	67
Graf 17 – Barevné značení tlakových lahví (Vlastní, 2022).....	68
Graf 18 – Výměna plynů v případě požáru (Vlastní, 2022)	69
Graf 19 – Rychlost hoření (Vlastní, 2022)	69
Graf 20 – Varovné signály (Vlastní, 2022).....	70
Graf 21 – První pomoc v případě šoku (Vlastní, 2022).....	71
Graf 22 – Nepřímá srdeční masáž (Vlastní, 2022)	72

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Obsah základní odborné přípravy člena dobrovolné jednotky

Příloha P II: Dotazníkové šetření a testová část

PŘÍLOHA P I: OBSAH ZÁKLADNÍ ODBORNÉ PŘÍPRAVY ČLENA DOBROVOLNÉ JEDNOTKY

a) Organizace požární ochrany:

- organizace PO a organizace a úkoly JPO v rámci České republiky,
- principy plošného pokrytí a předurčenost jednotek PO,
- IZS a jeho složky,
- vnitřní organizace konkrétní jednotky SDH obce spolu s komunikací,
- orientace v zásahovém obvodu jednotky SDH obce,
- úkoly člena dobrovolné jednotky ve vztahu k prostředkům speciálních služeb,
- povinnosti a úkoly hasiče v JPO a na místě zásahu.

b) Ochrana zdraví a života hasiče:

- ochranné prostředky hasiče, jejich vlastnosti a funkce,
- ošetřování osobních ochranných pracovních prostředků,
- principy ochrany zdraví v místě zásahu a možná nebezpečí,
- nastupování do vozidla při výjezdu jednotky PO, jízda k zásahu a vystupování z vozidla,
- způsob označování hlavních uzávěrů a vypínačů energií,
- rozpoznání přítomnosti nebezpečné látky (dále jen „NL“):
  - způsob označování prostor s tlakovými nádobami, radioaktivními látkami, míst, kde hrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem, barevné značení tlakových lahví,
  - způsob označování prostředků přepravujících NL.

c) První pomoc:

- transport osob,
- základní životní funkce a jejich význam,
- fyziologie dýchání, účinky zplodin na organismus,

- první pomoc při selhání základních životních funkcí, zevním krvácení, šoku, intoxikaci, popálení, poleptání, zlomeninách, poškození zraku, termickém šoku, symptomy poranění páteře,
- znalost věcných prostředků pro poskytování první pomoci u dobrovolné jednotky.

d) Požární prevence:

- hodnocení materiálů a konstrukcí staveb z hlediska reakce na oheň,
- požární úsek, požárně dělící konstrukce, požární uzávěry otvorů,
- únikové a zásahové cesty, evakuační a požární výtah,
- požárně bezpečnostní zařízení,
- odstupová vzdálenost, požárně nebezpečný prostor,
- zařízení pro zásobování požární vodou,
- základní povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany,
- zásady ochrany stop a důkazů pro zjištění příčiny vzniku požáru.

e) Požární taktika:

- hoření, rozvoj požáru, přerušení hoření, ohnisko požáru, cesty šíření požáru,
- zplodiny hoření, účinky kouře, odvětrání objektu,
- hasební látky, aplikace hasební látky,
- organizace řízení zásahu,
- průzkum, pohyb v neznámém prostředí,
- záchrana osob, metody a způsoby vyhledávání a záchrany osob,
- záchrana zvířat, manipulace se zvířaty, metody a způsoby vyhledávání a záchrany zvířat,
- záchranné práce na vodě.

f) Technický výcvik, do kterého se doporučuje zahrnout informace o technických prostředcích:

- uzly, vázání náradí,

- jištění, polohování, sebezáchrana slaněním,
- přívodní hadicové vedení a čerpání vody,
- dopravní a útočné hadicové vedení,
- použití přenosných žebříků. (Česko, 2014)

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A TESTOVÁ ČÁST

Vážení členové jednotek sboru dobrovolných hasičů,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který bude podkladem pro zpracování bakalářské práce na téma „Odborná příprava a činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů vybrané obce“. Dotazník je zcela anonymní a veškeré odpovědi budou použity pouze v rámci souhrnného vyhodnocení, nikoliv jednotlivě.

Dotazník je rozdělen do dvou částí. Cílem první části je zhodnocení úrovně odborné přípravy jednotek SDH v rámci ORP Bystřice nad Pernštejnem. Druhá část je věnována základním znalostem členů jednotek SDH.

Rovněž si Vás dovoluji požádat o samostatné a pravdivé vyplnění dotazníku.

Předem děkuji za Váš čas,
Michala Plucková
Studentka Fakulty logistiky a krizového řízení, UTB

ČÁST A

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- a. Žena
- b. Muž

2. Do jaké věkové kategorie patříte?

- a. 18 – 24
- b. 25 – 34
- c. 35 – 44
- d. 45 – 54
- e. 55 – 64
- f. 65 a více

3. Do jaké kategorie jednotky požární ochrany spadá Vaše jednotka?

- a. JPO kategorie I
- b. JPO kategorie II
- c. JPO kategorie III
- d. JPO kategorie IV
- e. JPO kategorie V
- f. JPO kategorie VI

4. Jakého druhu zásahu se nejčastěji účastní Vaše jednotka?

- a. Požáry
- b. Technická pomoc (odstranění nebezpečných stavů, čerpání vody, ...)
- c. Dopravní nehody
- d. Jiné – uveďte .....

5. **Jaký je obvyklý počet členů Vaší jednotky, účastníci se zásahu?**
- 1 – 3
  - 4 – 6
  - 7 a více
6. **Zúčastnil/a jste se někdy v rámci pravidelné odborné přípravy stáže, realizované v součinnosti s HZS kraje na jejich stanicích? (Pozn.: Jedná se o stáž, nikoliv o školení strojníků, VD a VJ)**
- Ano
  - Ne
7. **Jak často absolvujete zdravotní prohlídku, potřebnou pro výkon činností v jednotce?**
- Každý rok
  - Jednou za 2 roky
  - Jednou za 3 roky a méně často
8. **Jak často absolvujete jako člen výjezdové jednotky přezkoušení znalostí v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?**
- Každý rok
  - Jednou za 2 roky
  - Jednou za 3 roky a méně často
9. **Jak často se Vaše jednotka účastní taktických, či prověřovacích cvičení?**
- Každoročně
  - Jednou za 2 roky
  - Jednou za 3 roky a méně často
10. **Myslíte si, že pravidelná odborná příprava, realizovaná velitelem Vaší jednotky, v rozsahu 40 hodin ročně, je dostačující?**
- Ano
  - Ne

ČÁST B

11. Členové jednotek SDH u zásahu:

- Mohou pořizovat i zveřejňovat obrazové záznamy osob
- Mohou pořizovat, ale nesmí zveřejňovat obrazové záznamy osob
- Nesmí pořizovat ani zveřejňovat obrazové záznamy bez souhlasu dotčených osob

12. Průzkumem se zjišťuje:

- Jak lze nejrychleji proniknout co nejbližší k ohnisku požáru a provést tak jeho následnou likvidaci
- Zda je přítomen vlastník objektu, ve kterém požár probíhá
- Mj. zda jsou ohroženy životy lidí, zvířat, cenné materiály spolu s místy, kde se nacházejí, cesta a způsob jejich evakuace

13. Po jakou dobu se provádí průzkum při zásahu?

- a. Jen na začátku zásahu, za účelem určení polohy osob a zvířat
- b. Jen na začátku a konci zásahu
- c. Po celou dobu zásahu

14. Při provádění opatření, nezbytných ke zdolávání požáru nebo k zamezení jeho šíření, hasiči:

- a. Smí vstoupit na jakoukoliv nemovitost, pouze po předchozím souhlasu vlastníka nemovitosti
- b. Nesmí vstoupit na nemovitost a musí využívat prostory ve vlastnictví státu či dané obce
- c. Smí vstoupit na jakoukoliv nemovitost i bez předchozího souhlasu vlastníka nemovitosti

15. Červená tlaková láhev s červeným vrchlíkem obsahuje:

- a. Vodík
- b. Dusík
- c. Acetylen

16. Při požáru s nedokonalým hořením, např. ve sklepě může dojít k výbuchu, protože:

- a. Zplodiny hoření obsahují oxid uhličitý, který je ve směsi se vzduchem výbušný
- b. Zplodiny hoření obsahují oxid uhelnatý, který při specifických podmínkách vybuchuje
- c. Jsou otevřena všechna okna a dveře, čímž je zajištěn dostatečný přísun vzduchu

17. Za silného mrazu probíhá hoření:

- a. Rychleji, v důsledku teplotního rozdílu hoření a okolního prostředí
- b. Pomaleji, v důsledku nižší rychlosti šíření molekul kyslíku ve vzduchu
- c. Rychlost hoření se nijak nemění

18. V případě nemožnosti využití radiového spojení či velké vzdálenosti mezi zasahujícími hasiči, se využívá varovný vizuální signál „Nebezpečí! Všichni zpět!“. Ten se provádí:

- a. Rozpažením paží a jejich následným křížením v půlkruhu nad hlavou
- b. Skrčenou paží několikrát vzhůru do výše hlavy
- c. Opakovaným kroužením nataženou paží před tělem

19. Co je to šok a jak se provádí první pomoc:

- a. Stav bezvědomí – resuscitace střídáním vdechů a kompresí hrudníku v poměru 15:2
- b. Neschopnost těla bránit se proti bolesti, silné křeče – tišení bolesti, podání tekutin, případný transport do zdravotnického zařízení
- c. Reakce těla na poranění, které může přejít do bezvědomí a končit smrtí – 5T = ticho, teplo, tišení bolesti, tekutiny, transport

20. Nepřímá srdeční masáž se provádí stlačováním:

- a. Hrudníku, dva prsty vlevo od hrudní kosti
- b. Hrudní kosti, uprostřed hrudníku
- c. Hrudní kosti, při jejím spodním okraji